Poštarina plaćena u gotovu.

ROSITE NEBESA

ŽIVOT S CRKVOM

LITURGIJSKI TJEDNIK

SA NEDJELJNOM SV. MISOM

Nemojte moliti što drugo preko sv. Mise, već molite samu sv. Misu.

Pijo X.

Prva nedjelja Došašća

God. I. 2. XII. 1934. Broj 1.

Boja je ove nedjelje ljubičasta.

25504

SADRŽAJ:

Što znači naslovna slika?

Na ovoj je slici zorno prikazano svo značenje današnje Mise, a i cijelog Došašća. U sredini kleči prorok Izaija na zemlji, punoj kamenja i trnja. Raširenih ruku moli u starom zavjetu toliko ponavljani vapaj: »Rosite, nebesa, odozgo i oblaci daždite Pravednoga; otvori se, zemljo, i rodi Spasitelja!« I doista, nebesa već dažde nebeskom rosom, a na oblacima dolazi Kralj. Doli se pak ispunja pričesna pjesma, jer je Gospodin blagoslovio i zemlja daje plod svoj: u krilu je Djevice po Duhu Svetom začet Spasitelj. Klasje i grožđe u kutovima naznačuju da i mi po sv. pričesti možemo biti dionici slične milosti.

ŽIVOT s CRKVOM

God. I. — **Prva nedjelja Došašća.** — Br. 1.

Riječ svetog Oca.

»NEKA VJERNICI NE PRISUSTVUJU SVETIM OBREDIMA KAO TUĐINCI I NIJEMI GLEDAOCI, VEĆ U PUNOM OSJEĆAJU LITURGIJSKE LJEPOTE!«

Iz apostolske konstitucije Pape Pija XI (20-XII-1928).

Sadanji je sv. Otac poput svojih predšasnika mnogo puta govorio o obnovi liturgijskog života, a ovdje donosimo pismo što ga je u ime sv. Oca upravio kardinal-tajnik 16 IX 1931 O. Gemelli-u kad je počeo izdavati ovakve sveščiće na talijanskom jeziku:

„Sveti je Otac u svojoj uzvišenoj dobroti najsrdačnije odobrio izvještaj o naumu da proširite poznavanje svete liturgije, koja je prava škola vjere za puk. Veliki se Prvosvećenik veseli tom naumu, jer će se tako mnoštvo vjernika uzgojiti u još življoj vjeri i ujedno trijeznijoj pobožnosti, pa će ne samo uski krug izabranika, već svi vjernici živo sudjelovati svetim obredima i slijediti svete tajne. Doista sretna je bila zamisao da se počne s izdavanjem nedjeljne Mise, kako bi svi mogli da shvate veličanstveni obred što im se svake nedjelje razvija pred očima, i da se sjedine s osjećajima Božanske Žrtve, pa da se tako rasplamte u pobožnosti i revnosti za svetu stvar. S veseljem se nadamo da će ova misao postići najljepši uspjeh, osobito pomoću župnika i upravitelja crkava, kojima će ovo puno pomoći u njihovoj zadaći poučavanja puka. A samo s najširim prodiranjem među sve vjernike postići će se glavni cilj, da kršćanski puk upozna najvažniji i najsvečaniji čin katoličkog bogoslužja. Za dokaz tih svojih vrućih želja Njegova Svetost vama i svim vašim suradnicima u tom lijepom poslu, osobito ženskoj omladini Katoličke Akcije, podijeljuje apostolski blagoslov."

Živi s Crkvom!

U Crkvu nijesi, dragi kršćanine, pristupio kao u koje mu drago društvo. Članom si sv. Crkve postao u sv. krstu, kojim smo od divljeg stabla navrnuti na plemenito i tako postali loze na trsu, koji je Krist.

Isus je živio na zemlji 33 godine, a kad je uzašao na nebo, nije zemlju posve ostavio, već još i sada živi u presv. Oltarskom Sakramentu, a po njemu i u svim vjernicima, udovima svoje Crkve. Zato je Crkva Krist koji živi na zemlji. Sam je rekao Savlu na putu u Damask: »Zašto mene progoniš?« A nije Savao progonio Isusa, već Njegove vjernike, Njegovu Crkvu, ali se Isus istovjetuje sa svojom Crkvom, jer je On i Crkva jedno te isto. Krist je Glava, a vjernici smo Njegovi udovi. C r k v a j e ž i v o r g a n i z a m, ž i v o t i j e l o, t a j a n s t v e n o K r i s t o v o t i j e l o.

Svako tijelo osim vanjskog života ima i svoj nutarnji život. Tako i tajanstveno Kristovo tijelo, sv. Crkva. Osim vanjskih događaja, borba, neprilika, pobjeda, ima sv. Crkva i svoj bogati nutarnji život. Molitve i dobra djela vjernika, te Isusovo neprestano dijeljenje milosti osobito po sv. sakramentima i posebno po sv. misi, to je taj nutarnji život sv. Crkve. Svaki kršćanin nosi u sebi kucaje tog strujanja, iskru te vatre, pojave tog života. I zato kršćanin ne smije da bude suha loza na Kristovom trsu. S C r k v o m m o r a m o s v i ž i v i t i, s n j o m m o l i t i, s n j o m ž r t v o v a t i, s n j o m r a s t i. Taj nutarnji život sv. Crkve grčkom riječju zovemo: liturgija.

Mnogi kršćani jedva znaju za taj nutarnji život sv. Crkve. Zato toliki u crkvu i ne dolaze, a i kad dolaze, malo razumiju i ništa ne doživljavaju. Mnogi gledaju samo vanjski život katoličke Crkve, pa je sude po njezinim vanjskim uspjesima, dotično neuspjesima, a i ne slute da je »sva ljepota kćeri kraljevske iznutra«, kako kaže Duh Sveti po psalmistu (ps. 44) baš o sv. Crkvi. Zato je osobito iza rata nastao u katoličkoj Crkvi p o k r e t z a l i t u r g i j s k u o b n o v u i donio već najljepših plodova. Kažemo: liturgijska obnova, jer se s ovim ne uvada ništa novo, već se samo otkriva i diže zastor neznanja i nerazumjevanja onoga što je Crkvi bivstveno i što je u Crkvi kroz stoljeća i stoljeća bilo živo i životvorno.

Naš su narod dosada zahvatili samo pojedini valovi tog novog života i duhovnog preporoda katoličke Crkve. Evo zato ovog sedmičnog listića da po uzoru izdanja drugih naroda (osobito njemačkog »Lebe mit der Kirche« i talijanskog »La s. messa per il popolo italiano«, koji se s novom godinom pretvara u »Vivi con la Chiesa« i koji je listić Sv. Otac 3 XI 1934 ponovno preporučio i blagoslovio: v. »Osservatore Romano« 10 XI 1934) doprinese u tom svoj dio i

našem vjernom puku, pa i u najskromnijoj mjeri, otkrije bogatstvo sv. liturgije, nutarnjeg života sv. Crkve. Nijesu to našem narodu posve nepoznate stvari. Osobito u nekim pokrajinama puk živi s Crkvom, moli i pjeva liturgijski. Kao malo koji narod imamo i mnogo lijepih običaja u vezi s crkvenim životom. Sve to želimo obnoviti, produbiti i raširiti.

Mi ćemo dakle učiti puk kako će da živi, osjeća, moli, žrtvuje i raste s Crkvom. Osobito ćemo širiti razumijevanje i živo sudjelovanje kod žrtve sv. mise. To nam je glavna nakana. A u tijesnoj vezi sa sv. Misom otkrivat ćemo prebogati život crkvene godine. Donosit ćemo izvatke iz sv. pisma i kratke životopise svetaca. Postepeno ćemo tumačiti crkvene obrede i vjerske običaje, te donositi crkvene molitve i sve što spada na nutarnji život sv. Crkve. Posebno ćemo nastojati oko liturgijskog odgoja mladeži, pa svraćamo pažnju drage djece i njihovih roditelja i odgojitelja na našu dječju stranicu.

Evo ti, kršćanine, v o d i č a z a ž i v o t s a s v. C r k v o m. Uzmi ga za se i širi oko sebe!

Što da radimo preko sv. Mise?

Riječi sv. usp. Pija X., što su tiskane kao geslo ovog listića, za dobrog su vjernika zapravo zapovijed. Ali i bez tih riječi stvar je sama po sebi jasna. Evo vam usporedbe: sigurno ste koji put bili u kazalištu ili kakvoj dvorani i gledali lijep igrokaz. A jeste li vidili kada u kazalištu da se tko dosađuje da mu se jedva da i gledati na pozornicu te da samo želi kad će se svršiti da pobjegne? Ili ste možda vidili da se tko preko pretstave bavi nečim drugim, n. pr. da čita kakav roman? Zaista bi besmisleno i smiješno bilo takvo ponašanje u kazalištu. A nije dobro ni slično ponašanje u crkvi preko sv. Mise. Jer sv. je Misa Božja drama, u kojoj se obnavlja djelo otkupljenja. Isusova se žrtva na križu iznova prikazuje kod svake sv. Mise, samo na nekrvavi način. S v. M i s a j e n a j v i š e i n a j d r a ž e š t o m i k r š ć a n i i m a m o. U raju ne će biti drugo nego neprestana sv. Misa, gledanje Boga licem u lice i klanjanje Božjem Jaganjcu, kako je to vidio i prorekao sv. Ivan u Otajstvenom Otkrivenju.

Nego još je jedna velika razlika: komad, što ga davaju u kazalištu, nas se zapravo ništa ne tiče; a svoju je žrtvu na križu Isus za nas žrtvovao i za nas je ponavlja u sv. Misi te nam upravo po sv. Misi hoće da udijeli sve preobilne plodove svoje smrti na križu. Još više: misnik, namjesnik Isusov ne prikazuje sv. Misu samo u svoje ime, već u ime svih koji okolo stoje, u ime svih vjernika, u ime cijele Crkve. Zato i moli skoro sve molitve u množini. Kršćani dakle ne smiju prisustvovati sv. Misi kao tuđinci već kao sudionici

i suradnici. Oni moraju prikazati sv. Misu skupa sa misnikom. A jasno je da će to najbolje učiniti, ako imaju pred sobom i prate molitve što ih preko sv. Mise moli misnik. Vjernici su dapače pozvani, da ne budu, kako kaže sv. Otac, samo nijemi gledaoci, već da i djelom sudjeluju sv. Misi.

Tako je i bilo kroz čitavu tisuću godina. Vjernici su kod svake sv. Mise sudjelovali: pjevajući su svi ulazili u kuću Gospodnju, na prikazanju su sami nosili svoje darove i pjevajući Bogu ih prikazivali, kod sv. pričesti opet pjevajući pristupali k stolu Gospodnjemu, da se svi nahrane kruhom života. To je bilo doživljavanje i uživanje liturgijskih ljepota i bogatstva!

Danas pak mnogi kršćani ne idu k sv. Misi ni u nedjelju; drugi dođu, ali se dosađuju i jedva čekaju kad će svršiti, pa odlaze žedni sa izvora; neki opet, istina, čitaju i mole, možda pobožno mole i štogod korisna čitaju, ali bez ikakve veze sa sv. Misom, pa se mjesto stola Gospodnjega zadovoljavaju i mrvicama s njega. Zato je veliki Božji čovjek, sv. usp. Papa Pijo X. uzbudio u Crkvi opet oduševljenje za presv. euharistijsku žrtvu i svim vjernicima kliknuo: »Nemojte moliti što drugo preko sv. Mise, već molite samu sv. Misu.«

Na riječ Namjesnika Isusova podigao se po svijetu veliki euharistijski pokret, a s njim uporedo i liturgijska obnova. I naš je narod već u velikom broju, hvala Bogu, prihvatio Dr. Kniewaldov prevod rimskog misala i po njemu mnogi prate sv. Misu. Ali mnogi, osobito prostiji puk, ne mogu da se u njemu snađu, nekima ga je teško najedamput dobaviti a nekima i uvijek sobom nositi, neki opet žele imati pred sobom i latinski tekst što ga misnik moli na glas ili pjeva, a potrebno je i opširnije tumačenje dosta teških misnih molitava.

Zato smo nakanili da za svaku nedjelju izdajemo čitavu sv. Misu, sve po redu kako je moli misnik, i sa jasnim tumačenjem, tako da misal prodre u najšire slojeve. Našu će nakanu, nadamo se i molimo, Bog blagosloviti i svi pozvani pripomoći. I tako će sv. Misa opet postati središte svega vjerskog života, žarište naših duša i izvor svih milosti za svakoga pojedinca i za sav naš vjerni puk.

A sretna je veza, da upravo ove godine počinje ovo izlaziti, kad slavimo sveti jubilej muke i smrti Isusove. Neka nam pobožnije i pravilnije prisustvovanje sv. Misi obilno udijeli i umnoži plodove Kristovog otkupljenja, da se napojimo svih milosti što nam iz križa izviru. Sv. Toma kaže, da nam sve milosti koje nam je zaslužio svojom smrću na križu, Isus dijeli preko sv. Mise. Zamislimo se u tu riječ i molimo sa sv. Crkvom: »Bože, koji si nam u divnom Sakramentu ostavio uspomenu muke svoje, podaj nam, molimo, tako častiti sveta otajstva tijela i krvi Tvoje, da vazda osjećamo u sebi plod otkupljenja Tvojega!«

O crkvenoj godini.

Isus je došao na svijet da nam donese život, obilje života. On je naš »put, istina i život«. I u svakoj sv. Misi dolazi iznova Isus te nam pokazuje svoj put, navješta svoju istinu i oživljava nas svojim životom. A da ne bismo tek površno promatrali ove svete čine, Crkva hoće da nam potanje otkrije svo bogatstvo Isusovog života i nauka, pa ga je razdijelila kroz svu godinu. Crkvena je dakle godina obnavljanje i prikazivanje Isusovog života na zemlji.

Sv. pismo dijeli Isusov boravak na zemlji na Njegov skroviti i javni život, te nam od prvoga opisuje potanje samo početak, a od drugoga osobito muku, smrt i uskrsnuće. Tako i sv. Crkva obnavlja u crkvenoj godini potanje samo dva najvažnija otajstva Isusovog života: utjelovljenje i otkupljenje. Prvo slavimo u Božićnoj, a drugo u Uskrsnoj dobi crkvene godine.

Život je naš na zemlji kao putovanje koje ima svoje doline i svoje visine. Brda na tom putovanju su blagdani crkvene godine, dva najviša brda su dva najveća blagdana: Božić i Uskrs. S brda je širi i ljepši vidik na svu okolicu, na brdu smo bliže suncu pa nas jače grije, s brda već izdaleka vidimo svoj cilj. I duhovna brda, i naši nam blagdani, ako ih samo dostojno slavimo, pružaju ljepši i dublji pogled na ljepote kraljevstva Božjega, privode nas bliže Kristu - duhovnom našem suncu, da nas rasvijetli i ogrije; cilj nam se naš, luka spasa, čini s njih bližim.

Na gore se treba popeti, pa i na naše se blagdane treba dostojno pripraviti. Zato nam je sv. Crkva baš za dva najveća blagdana: Božić i Uskrs, odredila posebnu pripravu: advent (= došašće) i korizmu. Božić je uvijek 25. prosinca, a na nj se pripravljamo četiri nedjelje prije njega. Prva nedjelja došašća je uvijek nedjelja najbliža blagdanu sv. Andrije (30. listopada). Uskrs je pak prve nedjelje iza proljetnog punog mjeseca, pa se i priprava na nj prema tome pomiče.

Danas dakle počinjemo pripravu na Božić, a s njom i novu crkvenu godinu. Danas je prva nedjelja došašća, prvi korak prema brdu na kojemu nas čeka mali Isus. Ova priprava zgodno pada u zimsko vrijeme, kad je noć najduža a dan najkraći, te nas tako sjeća na ono tamno i podivljalo doba prije Isusova dolaska na svijet.

Kao u svijetu, tako i u našem srcu ima još dosta tame i nečistoće, pa se i u našem srcu mora da pobudi čežnja za Spasiteljem. U ovoj pripravi moramo osjetiti da trebamo Boga, Njegove milosti, rasvjetljenja i pomoći. Isus će doći i napuniti naše srce, samo ako ovo srce, koliko je samo moguće, očistimo i ispraznimo svega zemaljskoga pa i samih sebe. Zato je došašće i doba pokore. U sv. se Misi ne pjeva vesela pjesma »Slava Bogu na visini«, da je tim radosnije zapjevamo s anđelima u Božićnoj noći. Boja je crkvenog ruha u došašću ljubičasta, boja pokore. Crkva nas pozivlje u ovo doba da slušamo revno adventske propovijedi, da izvršujemo tačno njezine naređene postove i da se odricanjem posvetimo djelima poniznosti i ljubavi. Strogo nam pak Crkva kroz ovo vrijeme zabranjuje svečano svadbovanje, plesove i bilo koje bučne zabave. Na koncu nas sv. mise kroz došašće Crkva ne otpušta s riječima: »Ite, missa est — idite, Misa je svršila«, već nas pozivlje: »Benedicamus Domino — blagosivajmo Gospodina«, t. j. ne prestanimo Ga blagosivati i moliti. Zato kroz ovo doba posebnom gorljivošću obavljajmo svoje molitve, a osobito rado idimo, rado kao nekoć u sretnom svom djetinstvu, svaki dan samoj sv. misi, t. zv. zornicama, koje se u nekim krajevima drže kroz čitavo došašće, a u drugim kroz devetnicu pred Božić.

Duša je naša kao stabalce u Božjem vrtu. Svake godine svako živo stabalce, samo ako ima soka i sunca, prolista, procvjeta i donese svoj plod. Svake godine stabalce raste, proširi se i ojača, a deblo mu odeblja za jedan kolut, pa se po tim kolutima, t. zv. godovima, i broje stablu godine. - Pred nama je, kršćani, nova crkvena godina, novi otsjek našeg duhovnog rasta. Isus će nam sjati istinom svog evanđeoskog nauka, pokazivat će nam preko jaslica i križa svoj put u nebo, davat će nam po sv. Misi i sv. sakramentima svoj

život milosti. Stablo će naše duše rasti, novim se godom proširiti, prolistati, procvjetati krepostima i donijeti plodove za život vječni.

Živimo zato sa crkvenom godinom, s njezinim blagdanima i milostima. Crkva nam danas kaže sa sv. Pavlom (Gal. 4, 19): »Djeco moja, koju opet rađam dok se Krist ne upriliči u vama.« Eto to je svrha crkvene godine: da se Krist upriliči u nama, da svoj život proživljavamo s obnavljanjem Isusovog života, da rastemo u Kristu. Dok ne postignemo puninu Kristove dobi, dok konačno ne sazorimo za nebo.

Početak došašća.

Četiri se nedjelje pripravljamo na Božić. Četiri su to stepenice, po kojima ulazimo u svetište, gdje ćemo poput betlehemskih pastira naći Božje Dijete, gdje će nam se javiti Bog. Sv. Crkva kao mudra učiteljica vodi naše korake, i sa svakim nas ovim korakom vodi bliže k Isusu, na svakom nam novom koraku otkriva sve više Isusa. Od prvog je koraka mnogo odvisno, pa nastojmo da pobožno prisustvujemo prvoj Misi nove crkvene godine. Sve svoje želje i molbe za novu godinu prinesimo preko prikazanja na plitici s kruhom i vinom, da kroz novu crkvenu godinu što obilnije rastemo u Kristu. Možda nam je ovo zadnja godina.

Nad današnjom sv. Misom mogli bismo staviti natpis: Gospodin dolazi. Sv. Crkva vodi nas rimokatoličke vjernike u najveću Marijinu crkvu u Rimu, gdje se čuvaju Isusove jaslice. Nekada se u toj crkvi za rimske vjernike vršilo glavno bogoslužje današnjeg dana, a sada svi barem duhom idimo u to časno svetište. Kako je to lijepo da već prvog dana priprave na Božić hodočastimo k jaslicama i k Mariji, koja će nam Isusa donijeti! Može li nam Crkva na ljepši način reći da Gospodin dolazi?

O toj velikoj istini Gospodnjeg dolaska govori nam jasno današnje evanđelje: »Pogledajte i podignite glave vaše, jer se približuje otkupljenje vaše!« Možda je komu čudno što nam danas stavlja Crkva pred oči sudnji dan, tim više što smo već zadnje nedjelje čuli isto evanđelje po Mateju.

Crkva i na zemlji živi životom vječnosti, sudnji dan je početak vječnosti, pa nam ga baš zato Crkva stavlja pred oči u prvu i zadnju nedjelju svoje godine. — Kršćani poznamo tri Isusova dolaska na svijet: prvi put rođenjem u Betlehemu, onda svaki put kad po milosti i osobito po sv. pričesti dolazi u naša srca, a treći put »na oblaku velikom silom i veličanstvom« na sudnji dan. Današnje evanđelje nas dakle poziva da napunimo svoje srce milosti, pa noseći Isusa u srcu proslavimo uspomenu Njegovog rođenja, te se tako najbolje pripravimo na Njegov konačni dolazak. Opasanih bokova i sa gorućim svjetiljkama u ruci idimo ususret Gospodinu! Ako nas, kad dođe, nađe budne, pristupit će i služit će nam u svom kraljevstvu kroz svu vječnost.

Netom začujemo veseo glas Crkve o Isusovom dolasku, naše se čeznuće budi, pa danas skoro u svim pjesmama pjevamo 24. psalam, pjesmu čovjeka koji se nalazi u tami grijeha, tuge i proludu. I u molitvama spominjemo dolazak Isusov. Ima u tim pjesmama i molitvama nešto onog neprekidnog vapaja prvih kršćana: Maranatha = dođi, Gospodine!

A ne smijemo ostati samo kod čuvstava. Sv. nas Pavao u poslanici ozbiljno opominje: »Braćo, probudimo se od sna!« Nova godina je nov početak, početak novog života. Dosada smo spavali, bili smo mlaki i pospani vjernici. Svući moramo to noćno odijelo grijeha, a obući se u oružje milosti i kreposti, jer nas mnoge borbe čekaju kroz godinu. Sa sv. Pavlom Crkva od nas hoće da se obučemo u Isusa Krista, t. j. da po Njegovoj milosti nastojimo zadobiti i Njegove kreposti, da u svemu izgledamo kao Isus, da svi u nama vide Isusa onako kako vide naše odijelo. Uzvišen je to program. Ove su riječi obrátile sv. Augustina kad je još kolebao između nečistoće i kreposti, pa u vrtu u Milanu čuo glas: »uzmi, čitaj!« te otvorio baš ovo mjesto. Uzvišen je, ali i opsežan je ovaj program, pa imamo na njemu što da radimo cijelu godinu, a i sav svoj život. Naša je dakle zadaća: živiti tako da ne živimo više mi nego da Isus živi u nama. Onda ćemo već na zemlji živiti životom vječnosti, što ćemo ga u nebu nastaviti i nikada ne svršiti.

Sveta Misa I. nedjelje Došašća.

Boja crkvenog ruha: ljubičasta.
U Rimu zbor kod sv. Marije Velike.

I. dio: PRIPRAVA.

1) PRISTUPNE MOLITVE I PJESME.

Pred oltarom se misnik prekriži (učini to, kršćanine, i ti kadgod vidiš ovdje znak †), a onda moli naizmjence s poslužnikom, koji zastupa puk:

Sacerdos: † In nómine Patris, et Fílii, et Spíritus Sancti. Amen.
Introíbo ad altáre Dei.
Minister: Ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.
Ps. 42. S. Júdica me, Deus, et discérne causam meam de gente non sancta: ab hómine iníquo et dolóso érue me.
M. Quia tu es, Deus, fortitúdo mea: quare me repulísti, et quare tristis incédo, dum afflígit me inimícus?
S. Emítte lucem tuam et veritátem tuam: ipsa me deduxérunt, et adduxérunt in montem sanctum tuum et in tabernácula tua.
M. Et introíbo ad altáre Dei: ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.
S. Confitébor Tibi in cíthara, Deus, Deus meus: quare tristis es, ánima mea, et quare contúrbas me?
M. Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: salutáre vultus mei, et Deus meus.
S. Gloria Patri, et Filio, et Spirítui Sancto.

Misnik: † U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.
Pristupit ću k oltaru Božjem.
Poslužnik: K Bogu koji razveseljuje mladost moju.
M. Sudi mi, Bože, i rasudi parnicu moju s bezbožnim svijetom: oslobodi me od opaka i lukava čovjeka!
P. Jer si Ti, Bože, jakost moja: zašto si me dakle odbacio? Zašto idem tužan kad me muči neprijatelj?
M. Pošlji svjetlost svoju i istinu svoju: nek me one vode i dovedu na svetu goru Tvoju i u šatore Tvoje!
P. I pristupit ću k oltaru Božjem, k Bogu koji razveseljuje mladost moju.
M. Slavit ću Te uz kitaru, Bože, Bože moj: zašto si žalosna, dušo moja, i zašto me smućuješ?
P. Ufaj se u Boga, jer ću Ga još slaviti: On je spasenje moje i Bog moj.
M. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.

M. Sicut erat in princípio, et nunc, et semper: et in saecula saeculórum. Amen.
S. Introíbo ad altáre Dei.
M. Ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.
S. † Adjutórium nostrum in nómine Dómini.
M. Qui fecit coelum et terram.
S. Confíteor Deo omnipoténti... ómnibus sanctis, et vobis, fratres: quia peccávi... Ideo precor... omnes sanctos et vos, fratres, oráre pro me...

M. Misereátur tui omnípotens Deus, et dimíssis peccatis tuis, perdúcat te ad vitam aetérnam.
S. Amen.
M. Confíteor Deo omnipoténti, beátae Maríae semper Vírgini, beáto Michaeli Archángelo, beato Joánni Baptístae, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, ómnibus Sanctis, et tibi, pater: quia peccávi nimis cogitatióne, verbo et ópere: mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Maríam semper Vírginem, beátum Michaelem Archángelum, beátum Joánnem Baptístam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos et te, pater, oráre pro me ad Dóminum, Deum nostrum.

S. Misereátur vestri omnípotens Deus, et, dimíssis peccátis vestris, perdúcat vos ad vitam aetérnam.

P. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.
M. Pristupit ću k oltaru Božjem.
P. K Bogu koji razveseljuje mladost moju.
M. † Pomoć naša u imenu Gospodina.
P. Koji stvori nebo i zemlju.
M. Ispovijedam se Bogu svemogućemu... svima svetima i vama, braćo, da sam sagriješio... Zato molim... sve svete i vas, braćo, da se molite za me...
P. Smilovao ti se svemogući Bog, otpustio ti grijehe tvoje i priveo te u život vječni.
M. Amen.

P. Ispovijedam se Bogu svemogućemu, blaženoj Mariji vazda Djevici, blaženom Mihovilu Arkanđelu, blaženom Ivanu Krstitelju, svetim apostolima Petru i Pavlu, svima svetima i tebi, oče, da sam sagriješio mnogo mišlju, riječju i djelom: (triput se udari u prsi) moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh. Zato molim blaženu Mariju vazda Djevicu, blaženoga Mihovila Arkanđela, blaženoga Ivana Krstitelja, svete apostole Petra i Pavla, sve svete i tebe, oče, da se moliš za me pred Gospodinom Bogom našim.
M. Smilovao vam se svemogući Bog, otpustio vam grijehe vaše i priveo vas u život vječni.

M. Amen.
S. † Indulgéntiam, absolutiónem et remissiónem peccatórum nostrórum tríbuat nobis omnípotens et miséricors Dóminus.
M. Amen.
S. Deus, tu convérsus vivificábis nos.
M. Et plebs tua laetábitur in te.

S. Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam.
M. Et salutáre tuum da nobis.
S. Dómine, exáudi oratiónem meam.
M. Et clamor meus ad te véniat.
S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spíritu tuo.
S. Oremus.

P. Amen.
M. † Oproštenje, odriješenje i otpuštenje grijeha naših podao nam svemogući i milosrdni Gospodin.

P. Amen.
M. Bože, obazri se na nas i oživit ćeš nas.
P. I puk će se Tvoj veseliti u Tebi.
M. Pokaži nam, Gospodine, milosrđe svoje.
P. I spasenje svoje daj nam.
M. Gospodine, usliši molitvu moju.
P. I vapaj moj k Tebi da dođe.

M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.
M. Pomolimo se.

Uzlazeći k oltaru misnik tiho moli:

Ukloni od nas, molimo, Gospodine, opačine naše, da čistim srcem budemo dostojni ući u svetinju nad svetinjama. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molimo Te, Gospodine, da se dostojiš po zaslugama svetih Tvojih, kojih se moći ovdje nalaze (cjeliva oltar), **oprostiti sve grijehe moje. Amen.**

Ide na stranu poslanice, prekriži se i čita:

INTROITUS.

† Ad te levávi ánimam meam: Deus meus, in te confído, non erubéscam: neque irrídeant me inimíci mei: étenim univérsi, qui te expéctant, non confundéntur.

Psalmus 24. Vias tuas, Dómine, demónstra mihi: et sémitas tuas édoce me. Glória Patri et Fílio et Spi-

*

POČETNA PJESMA.

† K Tebi uzdižem dušu svoju, Bože moj, u Tebe se ufam; nek se ne postidim, i nek mi se ne rugaju neprijatelji moji; jer se neće niko smesti ko čeka Tebe.

Psalam 24. Pokaži mi, Gospodine, putove svoje i priuči me stazama svojim. Slava Ocu i Sinu i Duhu

ritui Sancto. Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, et in saecula saeculórum. Amen.

Svetomu. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i na vijeke vjekova. Amen.

Ponavlja se do psalma, pa na sredini oltara govori misnik naizmjence s poslužnikom:

S. Kýrie, eleison.
M. Kýrie, eleison.
S. Kýrie, eleison.
M. Christe, eleison.
S. Christe, eleison.
M. Christe, eleison.
S. Kýrie, eleison.
M. Kýrie, eleison.
S. Kýrie, eleison.

M. Gospodine, smiluj se.
P. Gospodine, smiluj se.
M. Gospodine, smiluj se.
P. Kriste, smiluj se.
M. Kriste, smiluj se.
P. Kriste, smiluj se.
M. Gospodine, smiluj se.
P. Gospodine, smiluj se.
M. Gospodine, smiluj se.

Misnik cjeliva oltar, okrene se k puku te ga pozdravi:

S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spiritu tuo.

M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.

Na strani poslanice čita:

COLLÉCTA

S. Orémus. Excita, quaesumus, Dómine, poténtiam tuam et veni: ut ab imminéntibus peccatórum nostrórum perículis, te mereámur protegénte éripi, te liberánte salvári: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia saecula saeculórum.
M. Amen.

* POČETNA MOLITVA.

M. Pomolimo se. Uzbudi, molimo, Gospodine, moć svoju i dođi: da nas svojim okriljem oslobodiš od pogibelji koje nam prijete od naših grijeha i da nas svojim oslobođenjem spasiš. Koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.
P. Amen.

Danas se još spominjemo sv. Bibijane i Bl. Djevice Marije (u Došašću):

S. Orémus. Deus, ómnium largitor bonórum, qui in fámula tua Bibiána cum virginitátis flore martýrii palmam conjunxísti: mentes nostras ejus intercessióne tibi caritáte conjúnge; ut amótis perículis, praemia consequámur aetérna.

Deus, qui de beátae Maríae Vírginis útero Verbum tuum, Angelo nuntiánte, carnem suscípere voluísti: praesta supplícibus tuis; ut, qui vere eam Genitrícem Dei crédimus, ejus apud te intercessiónibus adjuvémur. - Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia saecula saeculórum.
M. Amen.

M. Pomolimo se. Bože, davaoče svih dobara, koji si u službenici svojoj Bibijani spojio cvijet djevičanstva s palmom mučeništva: po njezinu zagovoru pritegni k sebi u ljubavi duše naše, da se oslobodimo od pogibelji te dostignemo vječne nagrade.

Bože, koji si htio da po anđelovu navještenju Riječ Tvoja uzme tijelo u krilu blažene Djevice Marije, daj, smjerno Te molimo, da mi koji je držimo doista Bogorodicom, po njezinu zagovoru nađemo pomoć u Tebe. Po istom Gospodinu našemu Isusu Kristu, Sinu Tvomu. Koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.
P. Amen.

2) ČITANJA.

* ČITANJE POSLANICE blaženoga Pavla Apostola Rimljanima (13, 11—14).

Braćo! Znajte da je već čas da se oda sna probudimo! Jer je sada bliže naše spasenje nego kad počesmo vjerovati. Noć je prošla, a dan se približio. Odbacimo dakle djela tame, a obucimo se u oružje svjetlosti! Kao po danu pošteno hodimo: ne u proždrljivosti i pijanstvu, ne u putenosti i nečistoći, ne u svađi i zavisti: nego se obucite u Gospodina Isusa Krista.

M. Deo grátias.

P. Bogu hvala.

GRADUALE.

Univérsi, qui te expéctant, non confundéntur, Dómine. Vias tuas, Dómine, notas fac mihi: et sémitas tuas édoce me.

Allelúja, allelúja. Ostende nobis, Dómine, misericórdiam tuam: et salutáre tuum da nobis. Allelúja.

* PJESMA IZA POSLANICE.

Niko se neće smesti koče-ka Tebe, Gospodine. Pokaži mi, Gospodine, putove svoje i priuči me stazama svojim.

Alleluja, alleluja. Pokaži nam, Gospodine, milosrđe svoje i spasenje svoje daj nam. Alleluja.

Misnik prelazi na sredinu oltara i duboko sagnut tiho moli:

Očisti srce moje i usne moje, svemogući Bože: kako si usne Izaije proroka očistio ražarenim ugljenom, tako se dostoj mene

blagim milosrđem svojim očistiti, da uzmognem dostojno navijestiti sveto evanđelje Tvoje! Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Dostoj se, Gospodine, blagosloviti! Neka bude Gospodin u srcu mojemu i na usnama mojim da dostojno i prikladno navijestim njegovo evanđelje! Amen.

Misnik ide na drugu stranu i čita evanđelje, a vjernici stoje uspravno:

S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spiritu tuo.
† SEQUENTIA S.ti EVANGELII secúndum Lucam (21, 25-33).
M. Glória tibi, Dómine.

M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.
† SLIJEDI SV. EVANĐELJE po Luki (21, 25—33).
P. Slava Tebi, Gospodine.

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Bit će znamenja na suncu i na mjesecu i na zvijezdama, a na zemlji tjeskoba među narodima poradi silne buke mora i valova. I ljudi će izdisati od straha i čekanja onoga što će doći na sav svijet: jer će se sile nebeske pokrenuti: I tada će ugledati Sina čovječjega gdje dolazi na oblaku sa velikom silom i veličanstvom. A kad se ovo počne događati, pogledajte i podignite glave svoje, jer se približuje otkupljenje vaše! I kaza im priliku: Gledajte smokvu i sva stabla: kad već izmeću iz sebe rod, znate da je blizu ljeto. Tako i vi, kad vidite da se sve ovo događa, znajte da je blizu kraljevstvo Božje! Uistinu vam govorim, da ovaj naraštaj neće proći dok se sve ne zbude. Nebo će i zemlja proći, a riječi moje neće proći.

M. Laus tibi, Christe. | P. Hvala Tebi, Kriste.

Iza evanđelja redovito slijedi

PROPOVIJED.

Bez nje ti, kršćanine, ne bi smjela proći nedjelja. A slušaj je kao tumačenje riječi Božje i svakako učini barem jednu dobru odluku za danas i za ovu sedmicu.

CREDO.

Credo in unum Deum, Patrem omnipoténtem, factórem coeli et terrae, visibílium ómnium et invisibílium. Et in unum Dóminum Jesum Christum, Fílium Dei unigénitum. Et ex Patre natum ante ómnia saecula. Deum de Deo, lumen de lúmine, Deum verum de Deo vero. Génitum, non factum, consubstantiálem Patri: per quem ómnia facta sunt. Qui propter nos hómines et propter nostram salutem descéndit de coelis. Et incarnátus est de Spíritu Sancto ex María Vírgine: Et homo factus est. Crucifíxus étiam pro nobis sub Póntio Piláto passus et sepúltus est. Et resurréxit tértia die, secúndum Scriptúras. Et ascéndit in coelum: sedet ad déxteram Patris. Et íterum ventúrus est cum glória judicáre vivos et mórtuos: cujus regni non erit finis. Et in Spíritum Sanctum, Dóminum et vivificántem: qui ex Patre Filióque procédit. Qui cum Patre et Fílio simul adorátur et conglorificátur: qui locutus est per Prophétas. Et unam sanctam cathólicam et apostólicam Ecclésiam. Confíteor unum baptísma in remissiónem peccatórum. Et exspécto resurrectiónem mortuórum. † Et vitam ventúri saeculi. Amen.

VJEROVANJE.

Vjerujem u jednoga Boga, / Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje, svega vidljivoga i nevidljivoga / I u jednoga Gospodina Isusa Krista, jedinorođenog Sina Božjega. / Koji je od Oca rođen prije svih vjekova. / Bog od Boga, svijetlo od svijetla, pravi Bog od pravog Boga. / Rođen, ne stvoren, jednobitan s Ocem i po kojemu je sve učinjeno. / Koji je radi nas ljudi i radi našega spasenja sašao s neba. / (Ovdje pokleknemo.) I utjelovio se po Duhu Svetom od Djevice Marije i postao čovjekom. / Raspet također za nas, mučen pod Poncijem Pilatom i pokopan. / I uskrsnuo treći dan, kako svjedoči sveto Pismo. / I uzašao na nebo, sjedi o desnu Oca. / I opet će doći sa slavom suditi žive i mrtve, i njegovu kraljevstvu neće biti konca. / I u Duha Svetoga, Gospodina koji daje život i izlazi od Oca i Sina. / Koji se s Ocem i Sinom skupa časti i slavi, koji je govorio po prorocima. / Vjerujem u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu. / Priznajem jedno krštenje za oproštenje grijeha. / I očekujem uskrsnuće mrtvih. / † I život budućega vijeka. Amen.

II. dio: PRIKAZANJE.

Misnik cjeluje oltar, okrene se k puku te ga pozdravi:

S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spiritu tuo.
S. Oremus.

M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.
M. Pomolimo se.

OFFERTORIUM.

Ad te levávi ánimam meam: Deus meus, in te confído, non erubéscam: neque irrídeant me inimíci mei: étenim univérsi, qui te expéctant, non confundéntur.

PRIKAZNA PJESMA.

K Tebi uzdižem dušu svoju, Bože moj, u Tebe se ufam; nek se ne postidim i nek mi se ne rugaju neprijatelji moji; jer se niko neće smesti ko čeka Tebe.

PRINOS KRUHA I VINA.

Misnik otkrije kalež, uzdigne pliticu s hostijom i moli:

Primi, sveti Oče, svemogući vječni Bože, ovaj neokaljan prinos koji ja, nevrijedni sluga Tvoj, prinosim Tebi, živomu i pravomu Bogu svojemu, za nebrojene grijehe i uvrede i nemarnosti svoje i za sve prisutne, a i za sve vjerne kršćane žive i mrtve: da meni i njima bude na spasenje u život vječni. Amen.

Na strani poslanice ulijeva vino u kalež, pa blagoslovi i dodaje nekoliko kapi vode moleći:

Bože, koji si dostojanstvo ljudske naravi divno stvorio i još ga divnije obnovio, daj da po tajni ove vode i vina postanemo dionici Božanske naravi onoga koji se je udostojao biti dionikom naše ljudske naravi, Isus Krist, Sin Tvoj, Gospodin naš, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

Opet u sredini oltara uzdigne kalež s vinom i moli:

Prinosimo Ti, Gospodine, kalež spasenja moleći blagost Tvoju, da s ugodnim mirisom uzađe pred lice Božanskog veličanstva Tvoga za spasenje naše i svega svijeta! Amen.

Pokrivši kalež sklonut moli:

Primi, Gospodine, nas duhom ponizne i srcem skrušene; i takva nek bude žrtva naša danas pred licem Tvojim, da Ti bude mila, Gospodine Bože!

Onda blagoslovi prikazane darove:

Dođi, Posvetitelju, svemogući vječni Bože, i blagoslovi ovaj prinos pripravljen svetom imenu Tvojemu!

Na strani poslanice misnik umivajući ruke govori (ps. 25):

Umivam u nevinosti ruke svoje, dok obilazim oltar Tvoj, Gospodine! Da glasno Tebe hvalim i pripovijedam sva čudesa Tvoja. Gospodine, zavolio sam krasotu doma Tvojega i mjesto gdje prebiva slava Tvoja! Ne daj, o Bože, da pogine s bezbožnima duša moja, i život moj s krvopijama! Na rukama su njihovim zločinstva, i desnica im je puna mita. A ja hodam u nevinosti, izbavi me i

smiluj se meni! Noga je moja na pravom putu, u skupštinama ću Te blagosivati, Gospodine! Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu! Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Na sredini oltara sagnut moli:

Primi, sveto Trojstvo, ovaj prinos što Ti ga prikazujemo na spomen muke, uskrsnuća i uzašašća Isusa Krista Gospodina našega i na čast blažene Marije vazda Djevice i blaženoga Ivana Krstitelja i svetih apostola Petra i Pavla i ovih i svih svetih: neka njima bude na čast, a nama na spasenje, i neka se dostoje zagovarati nas na nebu oni kojih se mi spominjemo na zemlji. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Misnik cjeliva oltar, okrene se k puku i poziva ga:

S. **Oráte, fratres: ut meum ac vestrum sacrifícium acceptábile fiat apud Deum Patrem omnipoténtem.**	M. **Molite, braćo, da moja i vaša žrtva bude prijatna Bogu Ocu svemogućemu.**

Poslužnik u ime puka odgovori:

M **Suscípiat Dóminus sacrifícium de mánibus tuis ad láudem et glóriam nóminis sui, ad utilitátem quoque nostram, totiúsque Ecclésiae suae sanctae.**	P. **Neka primi Gospodin žrtvu iz ruku tvojih na hvalu i slavu imena svojega, a na korist našu i svekolike svete Crkve svoje.**

Misnik tiho odgovori: **Amen,** i onda tiho moli

SECRETA. * PRIKAZNA MOLITVA.

Neka nas, Gospodine, ova svetotajstva silnom jakošću očiste, i čišće dovedu k svom početniku! Po Gospodinu ...

Koga smo se spominjali u početnoj, spominjemo se i u prikaznoj molitvi:

Blagostivo primi, Gospodine, darove posvećene zaslugama blažene Bibijane, djevice i mučenice Tvoje: i daj da nam budu neprestano na pomoć!

U pametima našim, molimo Gospodine, utvrdi tajnu prave vjere, i daj nama, koji od Djevice Začetoga priznavamo pravim Bogom i čovjekom, da po krepostí Njegova spasonosnog uskrsnuća zaslužimo doći u vječno veselje. Po istom Gospodinu ...

Zadnje riječi ove molitve govori na glas:

III dio: POSVEĆENJE.

PRAEFATIO.

S. Per ómnia sǽcula saeculórum.
M. Amen.
S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spiritu tuo.
S. Sursum corda.
M. Habémus ad Dóminum.
S. Grátias agámus Dómino Deo nostro.
M. Dignum et justum est.
S. Vere dignum et justum est, aequum et salutáre, nos tibi semper et ubíque grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, aetérne Deus: Qui cum unigénito Fílio tuo et Spíritu Sancto unus es Deus, unus es Dóminus: non in uníus singularitáte persónae, sed in uníus Trinitáte substántiae. Quod enim de tua glória, reveláante te, crédimus, hoc de Fílio tuo, hoc de Spíritu Sancto sine differéntia discretiónis sentímus. Ut in confessióne verae sempiternaeque Deitátis, et in persónis propríetas, et in esséntia únitas, et in majestáte adorétur aequálitas. Quam laudant Angeli atque Archángeli, Cherubim quoque ac Serafim: qui non cessant clamáre cotídie, una voce dicéntes:

Sanctus, sanctus, sanctus Dóminus, Deus Sábaoth. Pleni sunt coeli et terra glória tua. Hosánna in excélsis. † Benedíctus, qui venit in nómine Dómini. Hosánna in excélsis.

*

SLAVOSPJEV.

M. Po sve vijeke vjekova.
P. Amen.
M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.
M. Gore srca.
P. Imamo ih kod Gospodina.
M. Zahvalimo Gospodinu Bogu našemu.
P. Dostojno je i pravedno.
M. Uistinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno, da vazda i svuda zahvaljujemo Tebi, Gospodine sveti, Oče svemogući, vječni Bože. Koji si s jedinorođenim Sinom svojim i s Duhom Svetim jedan Bog i jedan Gospodin, ne u jedinstvu jedne osobe, nego u Trojstvu jedne biti. Jer sve što, po Tvojem objavljenju, vjerujemo o slavi Tvojoj, to mislimo bez ikakve razlike i o Sinu Tvojemu i o Duhu Svetomu. Tako da se u priznavanju pravoga i vječnoga Božanstva klanjamo i vlastitosti u osobama i jedinstvu u biti i jednakosti u veličanstvu; kojega hvale anđeli i arkanđeli, kerubi i serafi, koji ne prestaju klicati svaki dan složno govoreći:

Svet, svet, svet Gospodin Bog nad četama. Puna su nebesa i zemlja slave Tvoje. Hosana u visini.
† Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje. Hosana u visini.

Molitva za Crkvu.

Tebe dakle, preblagi Oče, ponizno molimo i prosimo po Isusu Kristu, Sinu Tvojemu, Gospodinu našemu, da primiš i blagosloviš ove darove, ove poklone, ove svete neokaljane prinose što Ti ih prikazujemo, prije svega za svetu Tvoju Crkvu katoličku, da je se dostojiš po svemu svijetu umiriti, čuvati, ujediniti i upravljati, zajedno sa slugom svojim Papom našim Pijom i s biskupom našim .... i sa svim pravovjernim priznavaocima katoličke i apostolske vjere.

Spomen živih.

Spomeni se, Gospodine, slugâ i službenicâ svojih .... (sjetimo se živih, za koje želimo posebno moliti) i svih prisutnih, kojih Ti poznaješ vjeru i znaš bogoljubnost, za koje Ti prinosimo ili koji Ti prinose ovu žrtvu hvale za sebe i za sve svoje, za otkupljenje duša svojih i za spasenje i zdravlje svoje, i prikazuju svoje želje Tebi, Bogu vječnomu, živomu i pravomu.

U zajednici sa svetima.

Prinosimo Ti ih u zajednici slaveći najprije spomen slavne vazda Djevice Marije, Majke Boga i Gospodina našega Isusa Krista, pa i blaženih apostola i mučenika Tvojih: Petra i Pavla, Andrije, Jakova, Filipa, Bartolomeja, Mateja, Šimuna i Tadeja, Lina, Kleta, Klementa, Ksista, Kornelija, Ciprijana, Lovre, Krizogona, Ivana i Pavla, Kuzme i Damjana i svih svetaca Tvojih. Po njihovim nam zaslugama i molitvama podaj da nas u svemu zakriljuje Tvoja zaštita! Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Držeći ruke nad darovima moli:

Ovaj dakle prinos nas slugu Tvojih, a i cijele obitelji svoje, molimo, Gospodine, umilostivljen primi, naše dane vodi u svojem miru i daj da se izbavimo od vječnog osuđenja, a da se pribrojimo stadu izabranika Tvojih! Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Blagosivajući darove:

Udostoj se, molimo Te, Bože, učiniti ovaj prinos u svemu blagoslovljen, primljen, odobren, duhovan i prijatan, da nam postane tijelo i krv preljubljenog Sina Tvojega, Gospodina našega Isusa Krista!

PRETVORBA KRUHA I VINA.

Koji uoči svoje muke uze kruh u svete i časne ruke svoje, i podignuvši oči prema nebu k Tebi, Bogu Ocu svojemu svemogućemu, zahvali Ti, blagoslovi, prelomi i dade učenicima svojim govoreći: Uzmite i jedite od ovoga svi, jer

OVO JE TIJELO MOJE.

(Sada tri puta zvoni! Poklonimo se Isusu, pogledajmo sv. hostiju što je misnik diže, i sa sv. Tomom recimo: »Gospodine moj i Bože moj!« 7 godina i 7 četrdesetica oproštenja. — Tako i kod podizanja kaleža.)

Tako isto po večeri uze i ovaj preslavni kalež u svete i časne ruke svoje, iznova Ti zahvali, blagoslovi i dade učenicima svojim govoreći: Uzmite i pijte iz nje svi, jer

OVO JE KALEŽ KRVI MOJE NOVOGA I VJEČNOGA ZAVJETA, TAJNA VJERE, KOJI ĆE SE ZA VAS I ZA MNOGE PROLITI NA OTPUŠTENJE GRIJEHA.

Kolikogod puta budete ovo činili, na moju uspomenu činite.

Spominjanje otkupljenja.

Zato spominjući se, Gospodine, mi sluge Tvoje, a i sveti narod Tvoj, blažene muke, kao i uskrsnuća od mrtvih i slavnoga uzašašća na nebo istoga Krista, sina Tvojega, Gospodina našega, prinosimo preslavnom veličanstvu Tvojemu od Tvojih poklona i darova čistu žrtvu, svetu žrtvu, neokaljanu žrtvu, sveti kruh vječnog života i kalež vječnog spasenja.

Na ove žrtvene darove dostoj se svrnuti milostiv i vedar pogled i milo ih primiti, kao što si se dostojao milostivo primiti darove sluge svoga pravednoga Abela i žrtvu patrijarhe našega Abrahama i žrtvu koju Ti prinese veliki svećenik Tvoj Melkisedeh, svetu žrtvu, neokaljan prinos.

Duboko sagnut moli, pa onda cjeliva oltar:

Smjerno Te molimo, svemogući Bože, zapovijedi da ruke anđela Tvoga odnesu ovu žrtvu na uzvišeni oltar Tvoj pred Božansko veličanstvo Tvoje, da se svi koji se od ovoga oltara pričestimo i uzblagujemo presveto tijelo i krv Sina Tvoga, napunimo svakoga ne-

beskoga blagoslova i milosti. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Spomen mrtvih.

Spomeni se, Gospodine, i slugâ i službenicâ svojih, koji su otišli pred nama sa znamenjem vjere i počivaju u snu mira. (Sjetimo se napose svojih dragih pokojnika!) Udijeli, molimo, Gospodine, njima i svima koji u Kristu počivaju, mjesto rashlade, svjetlosti i mira! Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva za nas.

Nobis quoque peccatoribus... (Govoreći ove riječi na glas misnik se udari u prsi:) I nama grešnicima, slugama Tvojim, koji se uzdamo u mnoštvo smilovanja Tvojih, dostoj se dati kakav dio i zajednicu s Tvojim svetim apostolima i mučenicima: s Ivanom, Stjepanom, Matijom, Barnabom, Ignacijem, Aleksandrom, Marcelinom, Petrom, Felicitom, Perpetuom, Agatom, Lucijom, Agnezom, Cecilijom, Anastazijom, i sa svim svetima svojim. Pusti nas, molimo, u njihovu družbu ne gledajući na zasluge naše, nego samo na Tvoje milosrđe. Po Kristu Gospodinu našem.

Po kojemu, Gospodine, sva ova dobra vazda stvaraš, posvećuješ, oživljuješ, blagosivlješ i udijeljuješ nama.

Po Njemu i s Njime i u Njemu je Tebi Bogu Ocu svemogućemu, u jedinstvu Duha Svetoga, svaka čast i slava! (Nastavi na glas:)

IV. dio: PRIČEST.

PATER NOSTER.	OČE NAŠ I LOMLJENJE KRUHA.
S. Per ómnia saecula saeculorum.	M. Po sve vijeke vjekova.
M. Amen.	P. Amen.
S. Orémus. Praecéptis salutáribus móniti, et divína institutióne formáti, audémus dícere:	M. Pomolimo se. Spasonosnim zapovijedima potaknuti i Božanskom naukom poučeni usuđujemo se govoriti:
Pater noster, qui es in coelis: Sanctificétur nomen tuum: Advéniat regnum tuum: Fiat volúntas tua, sicut in caelo, et in terra. Panem	Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime Tvoje, dođi kraljevstvo Tvoje, budi volja Tvoja kako na nebu tako i na zemlji. Kruh naš

nostrum cotidiánum da nobis hódie: Et dimítte nobis débita nostra, sicut et nos dimíttimus debitóribus nostris. Et ne nos indúcas in tentatiónem.	svagdanji daj nam danas, i otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim, i ne uvedi nas u napast.
M. Sed líbera nos a malo.	P. Nego izbavi nas od zla.

Misnik odgovori tiho: **Amen** i nastavi:

Izbavi nas, molimo, Gospodine, od svih zala prošlih, sadanjih i budućih, te po zagovoru blažene i slavne vazda Djevice Bogorodice Marije i blaženih apostola Tvojih Petra i Pavla, Andrije i svih svetih (prekriži se pliticom te ju cjeliva) **† daj milostivo mir dnevima našim, da pomoću milosrđa Tvoga budemo od grijeha vazda slobodni i od svakoga uznemirenja sigurni!**

Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu Tvomu, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog.

Govoreći ove riječi misnik razlomi hostiju u tri dijela, pa nastavi na glas:

S. Per ómnia saecula saeculorum.	M. Po sve vijeke vjekova.
M. Amen.	P. Amen.
S. Pax Dómini sit semper vobíscum.	M. Mir Gospodnji neka bude vazda s vama.
M. Et cum spíritu tuo.	P. I s duhom tvojim.

Onda najmanji dio hostije spusti u kalež s riječima:

Ovo miješanje i posvećenje tijela i krvi Gospodina našega Isusa Krista neka bude nama koji ga primamo, za život vječni! Amen.

Udarajući se tri puta u prsi govori na glas:

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.	**Jaganjče Božji**, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se!
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.	Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se!
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: dona nobis pacem.	Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, daruj nam mir!

Molitva za mir.

Gospodine Isuse Kriste, koji si rekao apostolima svojim: »Mir vam svoj ostavljam, mir vam svoj dajem«, ne gledaj na grijehe moje nego na vjeru Crkve svoje, i dostoj se nju po volji svojoj umiriti i ujediniti! Koji živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Molitve prije pričesti.

Gospodine Isuse Kriste, Sine Boga živoga, koji si po volji Očevoj uz sudjelovanje Duha Svetoga smrću svojom oživio svijet, oslobodi me ovim presvetim tijelom i krvlju svojom od svih grijeha mojih i od svakoga zla! Daj mi da se vazda držim zapovijedi Tvojih, i ne dopusti da se ikada odijelim od Tebe! Koji s istim Bogom Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Primanje Tijela Tvoga, Gospodine Isuse Kriste, koje se ja nedostojan usuđujem blagovati, neka mi ne bude na sud i osuđenje, već neka mi po blagosti Tvojoj čuva dušu i tijelo i liječi od grijeha. Koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

PRIČEST MISNIKA I VJERNIKA.

Poklekne, uzme u ruke sv. hostiju i govori:

Kruh ću nebeski uzeti i ime ću Gospodnje prizvati.

Udarajući se u prsi moli na glas tri puta:

Dómine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanábitur ánima mea.	**Gospodine, nisam dostojan** da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdravit će duša moja.

Prekriži se i pričesti se sa sv. Tijelom:

Tijelo Gospodina našega Isusa Krista čuvalo dušu moju za život vječni. Amen.

Što da uzvratim Gospodinu za sve što mi je učinio? Kalež ću spasenja uzeti i ime ću Gospodnje prizvati. Hvaleći prizvat ću Gospodina i od svojih ću se neprijatelja osloboditi.

Prekriži se i pričesti se sa sv. Krvlju:

Krv Gospodina našega Isusa Krista čuvala dušu moju za život vječni! Amen.

Ako možeš, kršćanine, sad se pričesti! Pobožno prati sv. Misu, pa se možeš pričestiti bez posebnih priprávnih molitava. Vjernici

govore: **Ispovijedam se...** a misnik: **Smilovao vam se... † Oproštenje...** (sve kao na početku mise).

Onda misnik okrenut k puku pokazuje sv. česticu i govori:

S. **Ecce Agnus Dei, ecce, qui tollit peccáta mundi.**

Dómine, non sum dignus...

Corpus Dómini nostri Jesu Christi custódiat ánimam tuam in vitam aetérnam. Amen.

M. **Evo Jaganjac Božji, evo koji uzima grijehe svijeta.**

Gospodine, nisam dostojan... (tri puta kao gore.)

Tijelo Gospodina našega Isusa Krista čuvalo dušu tvoju za život vječni. Amen.

(Ako ne možeš stvarnim, pričesti se barem duhovnim načinom: pobudi u srcu živu želju da primiš Isusa i Njegovu milost te izmoli pobožno gornje molitve! Bez pričesti je sv. Misa zapravo manjkava.)

Dok ispire kalež vinom i vodom, misnik tiho moli:

Što smo ustima blagovali, Gospodine, daj da čistim srcem primimo i neka nam vremeniti dar bude neprestani lijek!

Tijelo Tvoje, Gospodine, koje sam blagovao, i krv koju sam pio, neka prione uz srce moje; i ne daj da ostane grješna ljaga u meni, koga su okrijepila čista i sveta otajstva. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Pokrivši kalež na strani poslanice čita:

COMMUNIO.

Dóminus dabit benignitátem: et terra nostra dabit fructum suum.

*** PRIČESNA PJESMA.**

Gospodin će blagosloviti i zemlja će dati plod svoj.

Opet na sredini cjeliva oltar, okrene se k puku i pozdravi:

S. **Dóminus vobiscum.**

M. **Et cum spíritu tuo.**

M. **Gospodin s vama.**

P. **I s duhom tvojim.**

Na strani poslanice moli:

POSTCOMMUNIO.

S. **Orémus. Suscipiámus, Dómine, misericórdiam túam in médio templi tui: ut reparatiónis nostrae ventúra sollémnia cóngruis honóribus praecedámus. Per Dominum...**

M. **Amen.**

*** POPRIČESNA MOLITVA.**

M. **Pomolimo se. Daj da primimo, Gospodine, milosrđe Tvoje usred hrama Tvojega, da se dostojnim poštovanjem pripravimo na skore blagdane otkupljenja našega. Po Gospodinu...**

P. **Amen.**

Koga smo se spominjali u ulaznoj i prikaznoj, spominjemo se i u popričesnoj molitvi:

S. **Orémus. Divíni númeris largitáte satiáti, quaésumus, Dómine, Deus noster: ut, intercedénte beáta Bibiána Vírgine et Mártyre tua, in ejus semper participatióne vivámus.**

Grátiam tuam, quaésumus, Dómine, méntibus nostris infúnde: ut, qui, Angelo nuntiánte, Christi, Fílii tui, incarnatiónem cognóvimus; per passiónem ejus et crucem, ad resurrectiónis glóriam perducámur. Per eundem Dóminum...

M. **Amen.**

M. **Pomolimo se. Nasićeni obiljem Božanskog dara molimo, Gospodine Bože naš, da zagovorom blažene Bibijane, djevice i mučenice Tvoje, u zajedništvu ovog dara uvijek živimo.**

Milost svoju, molimo, Gospodine, ulij u duše naše, da mi, koji smo po anđelovu navještenju spoznali utjelovljenje Krista Sina Tvoga, po muci Njegovoj i križu k slavi uskrsnuća privedeni budemo. Po istom Gospodinu...

P. **Amen.**

*** OTPUST I BLAGOSLOV.**

Opet na sredini cjeliva oltar, okrene se k puku i pozdravi:

S. **Dóminus vobiscum.**

M **Et cum spíritu tuo.**

S. **Benedicámus Dómino.**

M. **Deo grátias.**

M. **Gospodin s vama.**

P. **I s duhom Tvojim.**

M. **Blagosivajmo Gospodina.**

P. **Bogu hvala.**

Prignut moli na sredini oltara:

Neka Ti ugodna, sveto Trojstvo, bude ponizna služba moja, i daj da žrtva, koju sam ja nedostojan prinio pred veličanstvo Tvoje, bude Tebi prijatna, a meni i svima za koje sam je prinio, neka po milosrđu Tvojem bude ponizna. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Cjeliva oltar, digne pogled, pokloni se križu i blagoslovi puk, koji kleči:

S. **Benedícat vos omnípotens Deus, † Pater, et Fílius, et Spíritus Sanctus.**

M. **Amen.**

M. **Blagoslovio vas svemogući Bog, † Otac, i Sin, i Duh Sveti.**

P. **Amen.**

Zadnje evanđelje.

S. **Dóminus vobiscum.**

M. **Et cum spíritu tuo.**

M. **Gospodin s vama.**

P. **I s duhom tvojim.**

S. † Initium sancti Evangélii secúndum Joánnem.	M. † Početak svetog evandelja po Ivanu.
M. Glória tibi, Dómine.	P. Slava Tebi, Gospodine.

M. U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Bog bijaše Riječ. Ova bijaše u početku kod Boga. Sve je po njoj postalo i bez nje ništa nije postalo što je postalo. U njoj bijaše život i život bijaše svijetlo ljudima. I svijetlo svijetli u tami, i tama ga ne obuze. Poslan bi čovjek od Boga, komu bijaše ime Ivan. Ovaj dođe sa svjedočanstvom da svjedoči za svijetlo, da svi vjeruju po njemu. On ne bijaše svijetlo, nego da svjedoči za svijetlo. Bijaše svijetlo istinito, koje obasjava svakog čovjeka koji dolazi na ovaj svijet. Na svijetu bijaše i svijet je po njemu postao, a svijet ga ne upozna. K svojima dođe i svoji ga ne primiše. A koji ga primiše, dade im vlast da budu djeca Božja, onima koji vjeruju u ime Njegovo, koji nisu rođeni ni od krvi, ni od volje tjelesne, ni od volje muževljeve, nego od Boga. (Ovdje pokleknemo.) I Riječ je tijelom postala i prebivala među nama, i vidjesmo slavu Njegovu, slavu kao jedinorođenoga od Oca, puna milosti i istine.

M. Deo grátias.	P. Bogu hvala.

Iza tihe sv. Mise misnik s pukom moli tri puta **Zdravo Marijo,** jedamput **Zdravo Kraljice,** jednu molitvu za uzvišenje sv. Crkve i drugu za zagovor sv. Mihovila. Na koncu tri puta reče: **Presveto Srce Isusovo,** a puk odgovori: **Smiluj nam se!**

Za život preko sedmice.

Ne prisustvuje pravo sv. Misi, komu se u životu nimalo ne pozna da je ujutro stajao kraj oltara na kojemu se obnavljala Isusova žrtva na križu. Kršćanine, sv. Misa mora biti sunce tvog duhovnog života, koji će ti osvjetljivati nedjeljni dan i čitavu sedmicu. Milosti što si ih jutros primio kod sv. Mise i barem u duhovnoj pričesti, moraju te učiniti boljim, Bogu i ljudima dražim.

Ne zaboravi, dragi, odluku što si je učinio danas slušajući riječ Božju! A i sv. Misa, osobito nedjeljna, sadrži i mnogo pouka za naš život. Zato ti je ovdje i tiskana, da je preko sedmice više puta pogledaš i razmatraš. Ono što ti se najviše svidilo, pročitaj ponovno, pa ćeš još više uživati! Sigurno ti nije bilo odmah sve jasno, pa preko sedmice pitaj i traži pravi smisao! — Kao što ćeš preko sedmice mnogo puta tijelo hraniti kruhom, moraš i dušu hraniti riječju Božjom. Bog nas tako ljubi da nam je po nadahnutim ljudima svoju riječ zapisao. Knjigu koja sadrži Božju riječ, zovemo: sv. pismo. I ako je to pismo našeg nebeskog Oca, mnogi ga vjernici malo poznaju, a u našem se jeziku, osobito stari zavjet, teško i dobije. Zato ćemo mi u svakom broju donositi iz sv. pisma izabrane izvatke, jer su biblija i liturgija sestre. Čitaj te izvatke ili u nedjelju ili preko sedmice, najljepše skupa u obitelji!

A što, ako se još ne osjećaš dosta jakim za težak put života? Ne boj se, nisi sam, prate te braća. Sv. Crkva je velika obitelj, svi tvorimo veliku zajednicu: općinstvo svetih. Baš ove ti sedmice sv. Crkva pruža u tako velikim svecima jake vođe i dobre prijatelje. Ne odbij njihova društva, dovest će te k sebi u nebo! — Osobito ne zaboravi na Nikolinje! Ako ti je Bog povjerio da imaš posla s djecom, oni će te već na nj sjetiti, tà odavna o njemu govore i sanjaju. Nek ne ostanu samo kod vanjštine, pričaj im život sv. Nikole! A u petak navečer pročitaj člančić o Bezgrješnom Začeću i poslušaj onaj savjet na koncu, pa ćeš i ti osjetiti svu ljepotu i milinu Marijinog blagdana; još jednom ćeš se uvjeriti kako nam je dobru Majku Bog dao. Ona će te svojim majčinim okom i brigom pratiti kroz život.

Kad tako budeš Krista nosio u svom srcu, ako ti srce bude puno Krista, odnijet ćeš onda Krista sobom i u život: u kuću, u obitelj, u radionicu, u školu, na polje, u tvornicu, u ured. Ako poslušaš sv. Pavla, pa Krista obučeš na se, ljudi će onda vidjeti tvoja dobra djela i slavit će Oca, koji je na nebesima. Mnogima ćeš onda biti stepenica do Boga, vršit ćeš službu dobrog anđela. Budi apostol Božji, budi apostol Crkve i života s njome, pa širi ovaj listić!

Nije li sve ovo previsoko? Život je u svijetu tako nizak i crn... Ali, kršćani, mi ne živimo za ovaj svijet nego za nebo. Život s Crkvom nam ima da bude most do tog visokog neba, a svaka nedjelja sa sv. Misom nov siguran stup na tom mostu, koji nas diže iz blata. Ko će da ostane u blatu?

O proroku Izaiji.

Jesi li kada potanje čuo što o prorocima? Proroci su prosvijetljeni ljudi, što ih je Bog slao izraelskom narodu, da ih opominju k dobru i da ih tješe u njihovim jadima. Zato su im navieštali Spasitelja, koji je imao da dođe. Jedan od najvećih proroka je I z a i j a, koji je tako jasno prorekao Isusov život i osobito muku, da ga nazivlju »evanđelistom starog zavjeta«. A Izaija je i vrlo žarko č e z n u o z a S p a s i t e l j e m, pa ga je Crkva uzela za adventskog propovjednika i nema u Došašću dana, da se njegov glas ne čuje u svećeničkom brevijaru, u službenoj molitvi sv. Crkve. Jedan njegov uzdah ponavlja sv. Crkva u ovo vrijeme svake večeri:

»Rosite, nebesa, odozgo i oblaci daždite Pravednoga
Otvori se, zemljo, i rodi Spasitelja.«

Neka nebo, tako molimo, s rosom pošalje Pravednoga, t. j. Spasitelja Boga, a i neka iz zemlje iznikne cvijet, koji će ga primiti. Čežnja svih stoljeća je u tim riječima. Na naslovnoj je stranici vrlo lijepo prikazana ova slika.

A sad ću vam, dragi kršćani, čitati štogod iz knjige ovog proroka, i to baš kako ga je Bog pozvao za proroka. U 6. poglavlju sam pripovijeda:

»Vidjeh Gospodina gdje sjedi na visokom i uzvišenom prijestolju, a podnožje prijestolja napunjalo je hram. Na njemu su stali Serafi, svaki sa šest krila, te jedan prema drugome pjevali:

Svet, svet, svet je Gospodin Bog nad četama,
Sva je zemlja puna Njegove slave!

Od jakosti se njihovog glasa potresoše gornji pragovi vratiju i kuća se napuni dimom«. — Prorok se prestraši i poboja se da će umrijeti, jer je Boga vidio. Pa reče: »Jao meni, izgubljen sam! Nečiste su moje usne i među nečistim svijetom živim, a svojim sam očima vidio Kralja, Gospodara četa.« Tad doleti k meni jedan od Serafa sa ražarenim ugljenom u ruci, što ga je kliještima bio uzeo s oltara. I dotakne se mojih ustiju i reče: »Evo, dotaklo se je ovo tvojih usana pa je uništena tvoja nepravda i tvoj je grijeh oprošten.« Tad čuh glas Gospodnji, koji je govorio: »Koga ću poslati?« A ja rekoh: »Evo me, pošalji mene«. I reče:

»Idi i reci ovom puku:
Slušajte samo, slušajte, ali nećete razumjeti;
Gledajte samo, gledajte, ali nećete upoznati.
Jer je okorjelo srce naroda ovog.
Otvrdnuše uši njihove, zatvoriše oči svoje,
Da očima svojim ne vide i ušima svojim ne čuju,
Srcem svojim da ne razumiju i ne obrate se,
Da ih ne izliječim.«

A ja rekoh: »Do kada, Gospodine?« On odgovori:
»Dok gradovi ne opuste i ostanu bez stanovnika,
I kuće bez ljudi, a u državi ne nastane veliko opustošenje,
Tad će Gospodin poslati ljude u daleko progonstvo,
I zemlja će se pretvoriti u pustoš.
A ostat će ih u njoj desetina, koja će biti iznova smanjena.
Ali kako od posječenog hrasta ili terebinta ostaje deblo
Tako će i iz d e b l a o v o g n a r o d a p o r a s t i s v e t i z d a n a k.«

Tako prorok. Ovo je poglavlje za nas vrlo važno. Ovdje prvi put čujemo pjevanje Serafa: Svet, svet, svet... što ga Crkva svaki dan pjeva u sv. Misi. A i ono očišćenje usana spominje misnik svaki dan prije evanđelja kad moli: »Očisti srce moje i usne moje, svemogući Bože, kako si usne Izaiji proroka očistio ražarenim ugljenom...« I prokletstvo okorjelog naroda, koji ne će da zna za Boga i Njegove zapovijedi pa ga zato stiže strašna Božja kazna, poznato nam je iz evanđelja: Krist se sam u propovijedi na jezeru (Mat. 13, 14.) poziva na ovo mjesto. Na koncu pak krasnom slikom navješćuje prorok obećanog Spasitelja.

Sveci ove sedmice.

Crkvena je godina kao veličanstvena zgrada koja nije pusta i prazna već je oko nje krasan p e r i v o j p u n n a j l j e p š i h s t a b a l a. Zgradu tvore glavni blagdani crkvene godine, otajstva Isusovog utjelovljenja, života, muke, smrti i uskrsnuća; a stabla znače svece, pune miomirisnog cvijeća kreposti i bogatih plodova dobrih djela.

Kršćanin, koji živi s Crkvom i crkvenom godinom, od srca se veseli svakom svetačkom blagdanu. Crkva liturgijski štuje svece sv. Misom i svećeničkom molitvom, t. zv. brevijarom, na njihov dan. A kako će ih štovati vjernici za se? Bez sumnje tako da ih zazivlju u pomoć te im se preporučuju za zagovor pred Bogom. Ali Bog nije samo za to proslavio svoje svece, niti ih je Crkva samo za to stavila na oltar. Svecima će biti najdraže i naše će molitve prije uslišati, ako budemo s l i j e d i l i n j i h o v ž i v o t.

Isus je naš put, jer nam svojim primjerom i naukom pokazuje put u nebo. Ali često se čuje iz ustiju slabog kršćanina površna riječ: »Lako je bilo Njemu, On je Bog.« O svecima ne možemo ni to reći. Bili su ljudi kao i mi, sa svim našim slabostima i strastima. Oni su nam bliži, pa možemo ići baš njihovim stopama, njihov život razmatrati, primjeniti ga na se i nasljedovati. Ako je teško, recimo kako je govorio sv. Augustin: »Kad su mogli ovi i

ove, zašto ne bi mogao i ti, Augustine?« — Evo, za to nam ove sedmice sv. Crkva stavlja pred oči ove svece:

U n e d j e l j u 2-XII. se i u sv. misi spominjemo rimske djevice i mučenice s v. B i b i j a n e. Gradski ju je sudac Apronijan htio najprije laskanjem i obećanjima a onda prijetnjama da odvrati od Krista. Kad nije uspio, preda ju opakoj ženi, da ju pokvari. Ali od djetinjstva sveto odgojena (otac joj i majka umriješe kao mučenici), odbi sve napasti, pa je sudac osudi na bičevanje, pod kojim izdahne. Mrtvo joj tijelo osta dva dana nepokopano, izloženo psima, dok ga svećenik Ivan noću ne pokopa u grob, koji sada služi kao veliki oltar u njezinoj crkvi u Rimu. — I u pokvarenoj dakle okolini može čovjek, osobito ako je kršćanski odgojen, da ostane čist i pošten. »U dobru je lako dobar biti, na muci se poznaju junaci.«

U p o n e d j e l j a k 3-XII. slavimo s v. F r a n u K s a v e r s k o g a, rodom Španjolca. Majka mu je bila kraljevskog roda. Dok je učio u Parizu i snovao najveće nacrte, sv. mu je Ignacij često dovikivao Isusove riječi: »Što koristi čovjeku da sav svijet dobije, a duši svojoj naškodi?« Stupi u Družbu Isusovu i bi poslan u Indiju i Japan, da širi vjeru Isusovu. Nebrojene je pokrajine proputovao, uvijek pješice, često bosonog. Jedina mu je želja bila da dovede što više duša u nebo, pa je često vapio: »Bože, daj mi duša!« Svojom je rukom krstio stotine hiljada pogana, tako da bi mu se u neke dane ruka izmorila. Po njemu je činio Bog mnoga čudesa, pa je nekom slijepcu vratio vid, više mrtvih oživio, gorku vodu pretvorio u pitku i dr. A ipak je uvijek ostao tako ponizan da je svom starješini sv. Ignaciju pisao klečeći. Izmoren radom za duše umre 2. prosinca 1552. na otoku Sancijanu, odakle se spremao da prijeđe i u Kinu, koja je tada bila zatvorena svakom strancu. Tijelo mu je neistrulo u Goi (Indija), a desnu ruku čuvaju u isusovačkoj crkvi u Rimu. Taj je najveći misijonar (t. j. svećenik koji širi sv. vjeru) katoličke Crkve zaštitnik misija i misijonara. Ne propusti zato danas da učiniš koje dobro djelo i obaviš bilo koju molitvu (najljepša je: Oče naš... dođi kraljevstvo Tvoje!...) za širenje sv. vjere. Ako ne možeš posebno, a ti je uklopi u svoju jutarnju i večernju molitvu i to češće čini.

U u t o r a k 4-XII. štujemo dva sveca: s v. P e t r a i s v. B a r b a r u. Sv. Petar je bio biskup u Raveni. Radi krasnih njegovih propovijedi nazvali su ga »Krisolog« t. j. Zlatoslav, a Crkva ga je proglasila crkvenim učiteljem. Zapamti njegovu izreku: »Ko se sa sotonom hoće da zabavlja, s Kristom se ne može da veseli.« — Sv. Barbaru, djevicu i mučenicu, ubio je mačem sam otac poganin. U to puče s neba grom i obori oca do kćeri. Zato se kršćani utječu

sv. Barbari, da ih očuva od groma, a po tom je i zaštitnica brđana i vojnika. Prije smrti je željela sv. sakramente, koje joj je sam Isus donio, pa je zato molimo i za pomoć u smrtnom času.

U s r i j e d u 5-XII je spomen s v. S a b e, opata. Osnovao je mnogo samostana oko Jeruzalema, a onda živio kao pustinjak. Kad je nekoć bio napastovan da pojede jednu jabuku izvan obroka, zavjetuje se, da kroz sav život više ne će jesti jabuke. Tijelo mu je u Mlecima, a u Rimu stoji njemu na čast lijepa starinska crkva. — Došašće je i doba pokore, pa slijedimo sv. Sabu u malim odricanjima jela i drugih ugodnosti, ali neupadno.

U č e t v r t a k 6-XII je s v. N i k o l a. O njemu posebno.

U p e t a k 7-XII slavimo s v. A m b r o z i j a, poznatog milanskog biskupa. Kad je još bio katehumen (t. j. pripravljao se na sv. krst) i kao carski namjesnik u Milanu nadzirao u crkvi red kod izbora novog biskupa, klikne neki dječak: »Ambrozija za biskupa!« Svi su to smatrali kao Božji glas i čitavo mnoštvo prihvati iste riječi. Ondašnji je car Valentinijan pristao na taj izbor riječima: »Sretan sam što imam namjesnika, koji su vrijedni biskupske časti.« A bio je doista pravi biskup, pa spada među četiri velika zapadna crkvena učitelja. Njegove su propovijedi i njegov primjer puno doprinijeli obraćenju sv. Augustina, kojega je i krstio. Istakao se je osobito u pastirskoj odvažnosti: kad cesar Maksim, ubojica cara Gracijana, nije htio da čini pokoru, sv. Ambrozije ga isključi iz Crkve; caru Teodoziju zapriječi ulaz u Crkvu radi pokolja nevinih Solunjana, a kad se car pozva na Davida, preljubnika i ubojicu, klikne mu sv. Ambrozij: »Slijedio si kralja grešnika, slijedi ga i pokornika!«, i Teodozije ponizno prihvati naloženu pokoru. Katedrala sv. Ambrozija u Milanu je jedna od najljepših crkava na svijetu. — I tebi se sigurno više puta pruža prigoda, da javno izvršiš koju kršćansku dužnost i tako javno primaš svoje kršćansko uvjerenje. Ako budeš neustrašiv, štovat će te i hvaliti isti protivnici, kako je i car Teodozije iza onog događaja govorio: »Jedini Ambrozij nosi dostojno ime biskupa.« Gdje stoji zapisano da moramo vjernici biti najbojažljiviji i svuda previše obzirni? Od te je bojažljivosti mnogo zla u svijetu. A ipak su pred nama milijoni mučenika i u sv. potvrdi smo potvrđeni Duhom Svetim. Moli Duha Svetoga za dar jakosti!

U s u b o t u 8-XII je z a p o v i j e d a n b l a g d a n N e o s k v r n j e n o g z a č e ć a bl. Djevice Marije. Opširnije o toj prvoj Marijinoj odlici niže.

Sv. Nikola, prijatelj malenih.

Blagdan nijednog sveca ne očekuju djeca kao blagdan sv. Nikole. Ali malo častimo sv. Nikolu, ako ne nasljedujemo njegov život. Rodio se sv. Nikola u gradu Patari, u maloj Aziji. Roditelji su dugo vremena bili bez poroda i mnogo su molili, dok su ga isprosili od Boga. Ime mu nadjenuše po stricu biskupu, kojemu je zatim dječak služio u crkvi. — Ne biste li, roditelji, i vi mogli dati svoje dijete u tu najljepšu službu, da Isus već od malih nogu osvoji njihove duše?

Još mlad ostade sirota bez roditelja. Nije naslijedio samo njihovo imanje već i njihovu bogoljubnost i dobrotu. Zato je sve svoje imanje razdijelio siromasima. U svakoj je bijedi i nevolji pomagao. Čujte ovaj događaj: neki je siromašan otac imao tri kćeri za udaju, ali bez miraza nije mogao da ih udađe, pa namisli da ih dade na nepošten život samo da dođu do novca. Kad je Nikola doznao za ovo, po noći baci nesretnom ocu kroz prozor punu kesu novaca. Tako druge i treće noći, da je mogao otac lako pošteno udati sve tri kćeri. Zato sv. Nikolu obično i slikaju sa tri kese ili tri zlatne jabuke. A možda je baš ovaj događaj dao povod za nikolinjske darove, tim više što u nekim krajevima i stavljaju djeci darove na prozor. — Drugi događaj: Nikola je hodočastio u sv. zemlju, da se na Isusovom grobu pomoli. Putem ih uhvati veliko nevrijeme te su svi mislili, da će se utopiti. Nikola klekne, pomoli se Bogu pa se more odmah umiri. Tako je više puta za života i po smrti pomogao mornarima na uzburkanoj morskoj pučini, pa ga mornari i svi putnici štuju kao svoga zaštitnika. Po našem je primorju mnogo kapela, brodova i bratovština njemu posvećenih.

Kasnije je po Božjem nadahnuću došao u grad Miru. Tu je bio upravo umro biskup te se sastaše okolni biskupi da izaberu novoga. Bog ih opomene, da izaberu onoga, koji sutradan prvi dođe u crkvu. Kako je sv. Nikola uvijek dolazio prvi u crkvu, tako je i tog dana došao, a oni ga uhvatiše i posvetiše za biskupa. I bio je doista biskup po srcu Božjem: pobožan, uzdržljiv, budan, darežljiv, gostoljubiv, u opominjanju blag, u karanju oštar. Zato ga je Bog proslavio mnogim čudesima, da su ga svi nazivali imenom »čudotvorac«. Kad je bio ređen za biskupa, protisne se kroz svijet neka žena noseći u naručju dijete koje bijaše palo u vatru i cijelo se opeklo. Sv. biskup ga prekriži, a dijete se digne zdravo i čitavo. Kasnije je oživio tri mladića, što ih je neki opaki čovjek bio sasjekao na komadiće. Drugi put je slično čudo učinio na dvojici dječaka, što su ih razbojnici bili napali i ubili. Bit će baš ta svečeva ljubav prema mladeži učinila da ga dobra djeca smatraju za svoga prijatelja i nagraditelja.

Na svetačkoj bi kruni sv. Nikole manjkao najljepši biser, da nije trpio za Isusa. Pod cesarom je Dioklecijanom bio uhvaćen i radi neustrašivog ispovijedanja sv. vjere bičevan i bačen u tamnicu. Kad je car Konstantin dao Crkvi slobodu, pusti i sv. Nikolu, koji se vrati u svoju Miru i umre blaženom smrću. Na smrtnoj je postelji, kao i Isus na križu, molio 30. psalam: »U Tebe se, Gospodine, uzdam« do riječi: »U ruke Tvoje predajem duh svoj«. Umirući je vidio anđele, kako mu idu ususret. Preminuo je 6. prosinca 327. Sveto je njegovo tijelo kasnije bilo preneseno u talijanski grad Bari, gdje se i dandanas velikom časti štuje.

Sigurno još želite znati, zašto u društvu sv. Nikole dolazi i zli anđeo, što ga djeca zovu »krampus«. U tom mnogi vide jedan ostatak poganskih običaja naših pradjedova, a možda je i današnja misna molitva na čast sv. Nikoli štogod tome doprinijela: »Bože, koji si blaženoga biskupa Nikolu ukrasio nebrojenim čudesima: podaj, molimo Te, da nas njegove zasluge i molitve oslobode paklenog ognja«.

(Što je Nikolinje za naše sjeverne krajeve, to je dan sv. Lucije za nas u primorju, pa ću vam drugi put o njoj pripovijedati).

Prva Marijina odlika.

Sv. Crkva slavi svakog sveca na dan njegove smrti, jer je to dan njegovog rođenja za nebo. Bl. Djevici Mariji slavi Crkva i rođenje, 8. rujna na dan Male Gospe, jer je ona već na zemlji sva čista i sveta provodila nebeski život. Nego, kako kršćani pobožno vjerujemo, Bl. je Djevica od svog prvog početka sva prečista, ona je jedina od Adamovog potomstva začeta bez istočnog grijeha. Ona, koju će anđeo nazvati »milosti punom«, bila je milosti puna uvijek, od svog postanka. Kao što puna posuda ne može da ima suho dno tako je Bog već prvi početak Bl. Djevice posvetio i napunio milošću. U svojoj je svemogućnosti Bog mogao to učiniti, pristojalo se da svojoj uzvišenoj Majci to učini, pa je i učinio. I danas evo, devet mjeseci pred Njezinim rođenjem, slavimo blagdan Njenog neoskvrnjenog Začeća. — (Slabo poučeni kršćani misle, da je danas blagdan, kad je Bl. Djevica začela bez grijeha Isusa. Vidili smo, da nije tako. Danas slavimo Njezino Začeće, a 25. ožujka, devet mjeseci pred Božićem, na blagdan Navještenja Bl. Djevici Mariji slavimo otajstvo, kad je prečista Djevica začela Sina Božjega po Duhu Svetom).

Kršćani su istinu Neoskvrnjenog Začeća uvijek vjerovali, a blage je uspomene Papa Pijo IX., okružen nepreglednim brojem kardinala i biskupa, 8. prosinca 1854. u crkvi sv. Petra u Rimu

proglasio kao dogmu (t. j. nesumnjivu vjersku istinu): »Vlašću Gospodina našega Isusa Krista, blaženih apostola Petra i Pavla i našom proglašujemo, ustanovljujemo i određujemo, da je od Boga objavljeno i stoga imadu svi čvrsto vjerovati, da je Bl. Djevica Marija u prvom času svoga začeća bila radi zasluga Krista Isusa, Spasitelja ljudskog roda, sačuvana netaknuta od svake ljage istočnog grijeha«. — Četiri godine kasnije, 25. ožujka 1858., potvrdilo je to i nebo, kad je Bijela Gospođa rekla sv. Bernardici u Lurdu: »Ja sam Neoskvrnjeno Začeće«.

Velika je odlika to, ali joj kao Majci Božjoj pripada, jer je Bog tako uresio svoju Majku, da sv. Bonaventura kaže: »Mogao je svemogući Bog stvoriti veću zemlju i ljepše nebo, ali što veće i ljepše od svoje Majke nije mogao učiniti.« Veseli se zato danas, osobito u ovo pokvareno vrijeme, tom Božjem čudovištu, Kraljici suncem ogrnutoj, Djevici bez grijeha začetoj. Uzmi danas u ruke pjesme nježnog »Gospinog pjesnika« nadbiskupa Šarića, pročitaj koju, da ti srce ogrije i Majci priljubi. A čuj iz današnjeg svećeničkog brevijara, kako sv. German slavi Neoskvrnjenu: »Zdravo, Marijo, milosti puna, svetija od Svetaca, uzvišenija od nebesa, slavnija od Kerubina, dičnija od Serafina i časnija od svih stvorova! Zdravo, mili i razumni Božji raju, što ga danas zasadi na istoku dobrostiva i svemoguća desnica; raju, u kojem cvate stablo istine i života, i ko od tog stabla bude okusio, neće podleći smrti! Zdravo, presveto sazdana, neoskvrnjena i prečista palačo višnjega Kralja, Boga; palačo, koju On sam raskošno uresi! Zdravo, sveto Božje prijestolje, Božanska riznico, slavna kućo, prekrasni nakite, probrano blago, pomirište čitavoga svijeta, nebo što propovijedaš slavu Božju! Zdravo, žaro skovana iz suhoga zlata; u tebi je pohranjena mana, a to je Krist, preugodna slatkost naših duša! O prečista i svake hvale i časti dostojna Djevice, nekrčena zemljo, neorana njivo, cvjetna lozo, izvor-vodo, svojim uspješnim i radi majčinog ugleda moćnim molitvama obrati se Gospodinu Bogu i moli se za nas!« Kako je drago djetetu, kad mu majku hvale...

A ovaj je blagdan i u lijepoj vezi s Božićnom dobom. Uopće su Marijini blagdani usko vezani s Isusovima, jer su i u životu tako tijesno bili združeni. Bossuet je rekao: »Marija je započeti Isus«, pa kako bismo mogli sad o Božiću govoriti o Sinu, a da ne spomenemo i Majku? Zato je sv. Crkva baš u ovo doba toliko spominje u sv. Misi i u svećeničkim molitvama. Današnji je pak blagdan Neoskvrnjenog Njezinog Začeća kao jutarnja zora pred suncem, što ga čekamo, Krista Spasitelja. Danas kao da nas opet opominje sv. Pavao: »Noć je prošla, a dan se približio. Odbacimo dakle djela tame, a obucimo se u Gospodina Isusa Krista!« S Marijom

se pripravljajmo i mi, da i u naše srce dođe Isus, da i mi budemo Njegovo vrijedno prebivalište.

Nemamo izvanredne povlastice, da smo bez istočnog grijeha kao Marija. Ali i naš je istočni grijeh opran u sv. krstu, a ukoliko osjećamo njegove posljedice, imamo i protulijek. Pristupimo danas svakako Stolu Gospodnjemu pa od srca molimo današnju popričesnu molitvu. A cijeli dan nek nam je na ustima zaziv: »Kraljice bez istočnog grijeha začeta, moli za nas!«

SVETA MISA
Neoskvrnjenog Začeća Bl. Djevice Marije.

B o j a c r k v e n o g r u h a j e b i j e l a.

Misne su molitve na Marijine blagdane posebno lijepe i većinom vrlo lake. Govore nam o Marijinom životu, a taj je trostruk: u vječnosti, u njezinoj pretpovijesti i u njezinoj povijesti. Poslanica nam otkriva, kako je Marija oduvijek bila u Božjoj misli; pjesma na stepenicama, uzeta iz Judite, govori kako ju je Bog često naviještao u starozavjetnim slikama; evanđelje nam povijesnički pripovijeda njezin život.

SV. MISA SE MOLI ISTIM REDOM KAO U NEDJELJU, samo se iza »Gospodine smiluj se« nadodaje »Slava«; a mjesto promjenljivih dijelova (označenih *) na dotičnim mjestima moli slijedeće:

INTROITUS.	*	POČETNA PJESMA.
† Gaudens gaudébo in Dómino, et exsultábit ánima mea in Deo meo: quia induit me vestiméntis salútis: et induménto justitiae circúmdedit me, quasi sponsam ornátam monílibus suis.		† Od sveg srca se radujem u Gospodinu i duša se moja veseli u Bogu mojemu, j e r m e j e o d j e n u o u h a l j i n e s p a s e n j a i o g r n u o m e p l a š t e m s v e t o s t i, kao zaručnicu u svu njezinu nakitu.
Ps. Exaltábo te, Dómine, quóniam suscepísti me: nec delectásti inimícos meos super me.		Ps. Veličat ću Te, Gospodine, jer si me odabrao: i nijesi dao, da se neprijatelji moji raduju nada mnom.
Glória Patri et Filio et Spirítui Sancto. Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, et in saecula saeculórum. Amen.		Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.
Gaudens gaudebo...		Od sveg srca...

Glória in excélsis Deo. Et in terra pax homínibus bonae voluntátis. Laudámus te. Benedícimus Te. Adorámus te. Glorificámus te. Grátias ágimus tibi propter magnam glóriam tuam. Dómine Deus, Rex coeléstis. Deus Pater omnípotens. Dómine Fili unigénite, Jesu Christe. Dómine Deus, Agnus Dei, Fílius Patris. Qui tollis peccáta mundi, miserére nobis. Qui tollis peccáta mundi, súscipe deprecatiónem nostram. Qui sedes ad déxteram Patris, miserére nobis. Quoniam tu solus Sanctus. Tu solus Dóminus. Tu solus Altíssimus, Jesu Christe. † Cum Sancto Spíritu in glória Dei Patris. Amen.

Slava Bogu na visini / i na zemlji mir ljudima dobre volje. / Hvalimo Te. / Blagosivamo Te. / Klanjamo Ti se. / Slavimo Te. / Zahvaljujemo Ti radi velike slave Tvoje. / Gospodine Bože, Kralju nebeski, Bože, Oče svemogući. / Gospodine Sine jedinorođeni, Isuse Kriste. / Gospodine Bože, Jaganjče Božji, Sine Oca. / Koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama. / Koji sjediš o desnu Oca, smiluj se nama. / Jer Ti si jedini Svet. / Ti si jedini Gospodin. / Ti jedini Svevišnji, Isuse Kriste. / † Sa Svetim Duhom u slavi Boga Oca. Amen.

COLLÉCTA

Orémus. Deus, qui per immaculátam Vírginis Conceptiónem dignum Filio tuo habitáculum praeparásti: quáesumus, ut, qui ex morte ejúsdem Fílii tui praevísa eam ab omni labe praeservásti, nos quoque mundos ejus intercessióne ad te pervenire concédas. Per eundem Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia saecula saeculórum. — Amen.

* POČETNA MOLITVA.

Pomolimo se. Bože, koji si neoskrvnjenim Začećem Djevice Marije pripravio dostojno prebivalište Sinu svome i predvidjevši smrt svoga Sina oslobodio je svake ljage, daj, molimo Te, da i mi po njezinom zagovoru očišćeni dođemo k Tebi. Po istom Gospodinu našemu Isusu Kristu, Sinu Tvomu. Koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

* ČITANJE KNJIGE MUDROSTI. (8, 22—35.)

Gospodin me je imao u početku putova svojih prije nego je što učinio od početka. O d u v i j e k s a m o d r e đ e n a, i od davnina prije postanka zemlje. Još ne bješe bezdana, a ja bijah začeta. Još ne bjehu provreli izvori voda, niti još postojahu goleme planine, prije bregova ja sam se rodila. Još ne bješe sazdao zemlju, ni rijeku,

ni stožere kruga zemaljskoga. Kad je utvrđivao nebesa, ondje bijah; kad je nepromjenljivim zakonom i međašem okruživao bezdane; kad je u zraku utvrđivao oblake i sređivao izvore voda; kad je moru određivao među unaokolo i davao zakon vodama da ne prelaze granica svojih; kad je stavljao temelje zemlji: bijah s njime sve razređujući i radovah se svaki dan igrajući pred njim u svako doba, igrajući po krugu zemaljskome: i moja je naslada biti sa sinovima ljudskim. Sada dakle, sinci, čujte: Blago onima koji čuvaju putove moje. Čujte nauku i budite mudri, i nemojte je odbaciti! Blago čovjeku koji sluša mene, i koji bdije pred vratima mojim svaki dan, i čeka na pragu vrata mojih. Ko mene nađe, naći će život, i crpsti će spasenje od Gospodina.

GRADUALE.

Benedícta es tu, Virgo María, a Dómino, Deo excélso, prae ómnibus muliéribus super terram. Tu glória Jerúsalem, tu laetítia Israel, tu honorificéntia pópuli nostri.

Allelúja, allelúja. Tota pulchra es, María: et mácula originális non est in te. Allelúja.

* PJESMA IZA POSLANICE.

Blagoslovljena si, Djevo Marijo, od Gospodina Boga svevišnjeg nad sve žene na zemlji. Ti si slava Jeruzalema, Ti si radost Izraela, Ti si dika puka našega.

Aleluja, aleluja. Sva si lijepa, o Marijo, i ljage istočnog grijeha nema na Tebi. Aleluja.

* † SLIJEDI SV. EVANĐELJE po Luki (1, 26—28):

U ono vrijeme: posla Bog Anđela Gabrijela u grad galilejski po imenu Nazaret k Djevici zaručenoj za čovjeka po imenu Josipa, iz doma Davidova, a Djevici je bilo ime Marija. I ušavši Anđeo k njoj reče: Zdravo, m i l o s t i p u n a, Gospodin s Tobom, blagosovena Ti među ženama. — V j e r u j e m ...

OFFERTORIUM.

Ave, María, gratia plena: Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus

* PRIKAZNA PJESMA.

Zdravo, Marijo, milosti puna, Gospodin s Tobom, blagosovena Ti među ženama.

* PRIKAZNA MOLITVA.

Primi, Gospodine, spasonosnu žrtvu što Ti je prikazujemo o svetkovini neoskvrnjenog Začeća blažene Djevice Marije, i podaj, da nas koji priznajemo da si je svojom milošću unapred očuvao od svake ljage, njezin zagovor oslobodi od svih grijeha. Po Gospodinu...

PRAEFATIO.

Vere dignum et justum est, aequum et salutáre, nos tibi semper et ubíque grátias áge-

* SLAVOSPJEV.

Uistinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno da vazda i svuda zahvaljujemo

re: Dómine sancte, Pater omnípotens, aetérne Deus: Et te in Conceptióne immaculáta beátae Mariae semper Vírginis collaudáre, benedícere et praedicáre. Quae et Unigénitum tuum Sancti Spiritus obumbratióne concépit: et, virginitátis glória permanénte, lumen aetérnum mundo effúdit, Jesum Christum, Dóminum nostrum. Per quem majestátem tuam laudant Angeli, adórant Dominatiónes, tremunt Potestátes. Caeli caelorúmque Virtútes ac beáta Séraphim sócia exsultatióne concélebrant. Cum quibus et nostras voces ut admítti júbeas, deprecámur, súpplici confessióne dicéntes: Sanctus, sanctus, sanctus...

Tebi, Gospodine sveti, Oče svemogući, vječni Bože: i da Te o neoskvrnjenom Začeću blažene Marije vazda Djevice hvalimo, blagosivamo i slavimo. Ona je osjenjenjem Duha Svetoga začela jedinorođenoga Sina Tvoga i zadržavši slavu djevičanstva dala svijetu vječno svijetlo, Isusa Krista, Gospodina našega. Po Njemu veličanstvo Tvoje hvale anđeli, klanjaju Ti se gospodstva, drhćući podlažu Ti se vlasti. Nebesa i nebeske sile skupa Te slave zajedničkim klicanjem. Dozvoli, molimo, da se i naši glasovi združe s njihovima u smjernom Ti slavospjevu govoreći: Svet, svet, svet...

COMMUNIO.

Gloriósa dicta sunt de te, María; quia fecit tibi magna qui potens est.

*

PRIČESNA PJESMA.

Veličanstveno je što je o Tebi rečeno, o Marijo, jer Ti je Svemogući učinio velike stvari.

POSTCOMMUNIO.

Orémus. Sacraménta quae súmpsimus, Dóminus, Deus noster: illíus in nobis culpae vúlnera réparent; a qua immaculátam beátae Maríae Conceptiónem singuláriter praeservásti. Per Dóminum...

*

POPRIČESNA PJESMA.

Pomolimo se. Molimo te, Gospodine Bože naš, da otajstva, što smo ih blagovali, zacijele u nama rane onoga grijeha, od kojega si izvanrednom povlasticom očuvao Blaženu Mariju u neoskvrnjenom začeću. Po Gospodinu...

OTPUST I BLAGOSLOV.

Ite, missa est. Deo gratias.

Idite, Misa je svršila. — Bogu hvala.

Malim prijateljima.

Draga djeco!

Brzo je Božić, do malo će doći mali Isus. Danas je prva nedjelja Došašća. Još ćemo se tri nedjelje pripravljati na Isusov dolazak, a onda će mali Isus doći. U betlehemskoj će se štalici roditi Božje Dijete. Nema za kršćanina, osobito za dobro kršćansko dijete ljepšeg blagdana od Božića. Veselite se dakle, djeco, skoro je Božić!

Božić je tako lijep blagdan da ga djeca žele i sama doživiti. S anđelima hoće da pjevaju malom Isusu Božićne pjesme, a s pastirima hoće da se malom Isusu poklone, mole Ga i darivaju. Zato se u svakoj kršćanskoj kući o Božiću pravi štalica, sa pastirima, ovcama, sv. Josipom, Blaženom Djevicom Marijom i malim Isusom u jaslicama.

Hoćete li, djeco, i ove godine napraviti jaslice? Ne moraju da budu skupe. Ne morate ih ni kupiti. Evo, ima još dosta vremena, da štalicu, jaslicu, ovce, pastire i sve drugo sami napravite. S raznih slika precrtajte barem lakše stvari na karton, bojadišite i odrežite, pa ćete se sami čuditi, kako je lijepo. Osobito gdje vas je mnogo i gdje ko od vas zna malo bolje crtati. A i ako ne bude sve najbolje, bit će vaše, pa zato vama i Isusu draže i milije nego najskupocjenije a kupljeno.

Ali ja znam, djeco draga, za jedne još ljepše jaslice. U njima je sve živo: i jaslice i anđeli i mali Isus. Da vam ih je vidjeti, je li? A nisu daleko. Sve je to u vašem srcu, djeco. Vi ćete se za Božić sigurno pričestiti, a onda će vaše srce biti žive jaslice, u koje će doći živ mali Isus pod bijelim prilikama kruha. Oh, kako je lijepo u srcu kad je u njemu mali Isus! I anđeli su s malim Isusom u srcu, jer gdjegod je mali Isus tu su i anđeli. Mali raj je srce, u kojemu je Isus. Sretno dijete, koje ovog Božića primi u svoje srce malog Isusa te ga iz srca nikad ne potjera!

A i žive jaslice, svoje srce treba, dragi moji, malom Isusu pripraviti. Za sv. pričest ćete naravski srce očistiti u sv. ispovijedi. Ali treba svoje srce nakititi i pripraviti puno slamice, da u vašem srcu bude malom Isusu i meko i lijepo i ugodno. Nego, kako ćete u srce staviti cvijeća i slamice? Evo kako: srce su žive jaslice pa i slamica mora da bude živa. Živo cvijeće i živa slamica su vaše žrtvice, koje su Isusovom srcu draže nego najmekša slamica. Hoćete li, draga djeco, pripraviti malom Isusu u svom srcu mnogo duhovnog cvijeća, to jest žrtvica?

Nije to baš teško: moliti i kad se ne da; poslušati i kad ti nije drago; ne plakati i ne ljutiti se kad ti nije sve po volji; u crkvi i

školi mirovati; nikomu se ne rugati; ne reći ni jedne ružne riječi; siromašnijima dati što možeš i slično. Eto, to je, djeco, vaše duhovno cvijeće i vaša živa slamica za malog Isusa. Je li da ćete svaki dan, dječaci i djevojčice, pripraviti malom Isusu barem jednu takvu žrtvicu? — A kad učiniš koju žrtvicu, uzmi kakav cvjetić ili travicu ili slamku pa stavi u kakvu kutijicu i sakrij na posebno mjesto. Tako ćeš znati, koliko si žrtvica pripravio malom Isusu i jedva ćeš čekati Božić. Samo da to niko ne vidi, niko nego dragi Bog i ti, i najviše još tvoja mama. A možeš i meni javiti, jer ja ne ću nikome reći, nego ću samo sakupiti najljepše žrtvice i objaviti, naravski bez imena, da se i drugi ugledaju. A ko mi pošalje najviše i najljepše žrtvice, dobit će lijepi mali Božićni dar. Isto tako i ko mi najljepše opiše svoje jaslice.

Dakle, djeco draga s veseljem u srcu i s pjesmom na ustima veselo na posao, jedan i drugi! U četiri se sedmice može puno učiniti!

Imprimatur! Hvar, 9. XI. 1934. Br. 2492/34. † Miho, biskup.

»ŽIVOT S CRKVOM« izlazi sedmično. Pretplata na godinu Din 40. Pojedini broj 1 Dinar.

Uplate mogu se vršiti i na br. 38.059 čekovnog računa Hrvatske Tiskovne Zadruge u Splitu.

Uređuje: Svećenik Josip Kirigin, Hvar. — Izdaje: Hrv. Knjižara, Split. Tisak Leonove Tiskare (zast. Josip Dadić), Split.

Život s Crkvom.

ŠTO JE OVO? Skroman liturgijski časopis. Namijenjen je najširim krugovima: muškoj i ženskoj katol. omladini, građanstvu, studentima, prostom puku, dobroj djeci i zavodima. Što, zar novi list? Da! I ako imademo dosta vjerskih mjesečnika, svi su više manje posvećeni pojedinoj pobožnosti. Polje što će ga obrađivati ovaj listić, najvažnije je i u našim časopisima skoro neobrađeno.

ŠTO HOĆE? Ono što i njegova braća po svijetu: osobito Parschov »Lebe mit der Kirche« i Gemellijeva »La santa messa per il popolo italiano«, koji će nam služiti za uzor i pomoć. Hoće dakle da kršćanin opet živi životom sv. Crkve. Sadašnji kršćani živimo većinom na periferiji vjerskoga života; udaljili smo se od Krsta i Njegova života u Crkvi. Ne shvaćamo više riječi sv. Pavla Efežanima: »Da biste mogli razumjeti sa svima svetima koja je širina i dužina i visina i dubina i poznati ljubav Kristovu, da se po Crkvi obznani mnogorazlična mudrost Božja ...neistraživo bogatstvo Kristovo.« Evo, ovaj ti listić, kršćanine, hoće da otkrije, koliko mu bude moguće i malo po malo, sve to bogatstvo što je sakriveno u Crkvi i u njenom liturgijskom životu, da te nauči moliti s Crkvom. Posebno će nastojati da vjernika približi oltaru, pa da Isusova žrtva u sv. Misi postane i žrtva svih vjernika. Sv. Misa je sada mnogima zapečaćena knjiga, zakopani biser. Ovaj će ti listić otvoriti tu knjigu, otkriti taj biser, a kad ga nađeš, ne boj se, sve ćeš drugo prodati da možeš samo taj biser posjedovati. Misa će ti postati izvor svih milosti, središte života, sunce tvojih dana.

ŠTO SADRŽI? Pročitaj u ovom broju dva prva uvodna članka! (»Živi s Crkvom!« i »Što ćemo da činimo preko sv. Mise?«), pa ćeš doznati nacrt. Nastojat ćemo svakomu ugoditi i zato ćemo donositi najrazličitije stvari iz crkvenog života. Kako vidiš iz sadržaja, listić je razdijeljen na tri dijela: tuma-

čenje sv. Mise pročitaj prije nego ideš u crkvu; preko sv. Mise prati svećenika i moli samo sv. Misu dotične nedjelje! iza sv. Mise, u nedjelju i kroz sedmicu, pozabavi se napokon s ostalim!

KAD ĆE IZLAZITI? **S v a k e n e d j e l j e.** Svuda će stići već koji dan prije. Kad preko sedmice padne koji blagdan (kao u ovom prvom broju blagdan Neoskvrnjenog Začeća), donijet će uz sve drugo i promjenljive dijelove za sv. Misu dotičnoga blagdana. U te dane moli dakle stalni dio iz nedjeljne Mise, a mjesto promjenljivih dijelova nedjeljne Mise uklopi promjenljive dijelove dotične Mise. Nije to teško, hoće se samo malo pažnje i malo vježbe. **O v o t i j e, dakle, n a j b o l j i m o l i t v e n i k.**

KOLIKO STOJI? **D i n a r k o m a d.** I u ovo će teško doba svako rado i lako žrtvovati tu malenkost svake nedjelje. **P r e t p l a t a j e z a č i t a v u g o d i n u 40 D i n a r a.**

Uplate mogu se vršiti i na br. 38.059 čekovnog računa Hrvatske Tiskovne Zadruge u Splitu.

Uzmi, dakle, ovaj listić, redovito ga čitaj, nosi ga u crkvu i po njemu prati sv. Misu. Naučit će te živjeti s Crkvom i po Crkvi će te dovesti k Isusu, Pastiru duša naših!

Budi apoštol katoličke štampe i širi ovaj listić među prijateljima i znancima, u svojoj crkvi, u svom društvu i mjestu! Učinit ćeš s tim veliko djelo milosrđa duhovnoga; postat ćeš dobročinitelj mnogih!

Kršćanine, osjećaj, moli, žrtvuj, živi i rasti s Crkvom!

Sveć. J o s i p K i r i g i n.

Narudžbe i pretplate prima svaka katolička knjižara, sve prodavaone devocijonalija, a mogu se slati i direktno nakladi:

HRVATSKA KNJIŽARA — SPLIT.

TRAŽIMO POVJERENIKE ZA SVA MJESTA U JUGOSLAVIJI, KOJI ĆE IMATI KOD PRODAJE OVOG LISTA 25% POPUSTA.